

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 im 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Politika v Aziji

Dogodki v Evropi, ki so se zdaj zgostili v revolucijo v Spaniji, kjer sta trčili skupaj desnica in levica, so odvračali pozornost od Azije, dasi se tudi tam piše usoda sveta. Kitaj, ki ima po najnovejših računih 447 milijonov prebivalcev, ki vsako leto kljub najhujšim elementarnim katastrofom, gladi in ogromni umrljivosti narašča za pet milijonov, tako da bomo koncem našega stoletja imeli na svetu skoro 900 milijonov tega naroda, je eden največjih problemov človeštva v vsakem oziru. Naj je Kitaj samostojen ali pa razklan v celo vrsto neodvisnih provinc ter predmet izkoriščanja tujih veleposlanstev, ali pa v celoti pod vplivom tujih vojsk, borb med denarjem in oblasti lačnimi potentati, v enem oziru je ta narod večni. Ima namreč v sebi toliko življenjske sile in tako samosvojo neizkorenjivo kulturo, da ostane v svojem jedru neranjiv. Vrh tega pa predstavlja to ogromno število ljudi tak faktor konsumna za vso svetovno industrijo, da bo nanj vedno obrnjena pozornost vseh ostalih narodov in držav. Celih štiri ali pet tisoč let Kitaj ni bil država v našem smislu, ampak samo svoje vrste političnih pojmov z vedno menjajočimi se obdobji, ki se je zdaj krčilo zdaj širilo v ogromnem ozemlju od sibirsko-mongolskih step do Tihega oceana — toda ostal je in vse preostal in bo premagal tudi sodobne velike težave svoje države in narodne eksistence.

Praykar je vodja Kitaja Čankajšek, ki ga smemo postaviti v eno vrsto s Kemal pašo, Mussolinijem ali Hitlerjem, izvojeval veliko politično zmago. Pred meseci so se začeli upirati vodilni politiki obeh južnih provinc Kvasi in Kvantun z glavnim mestom Kantonom, ki sta že več ko eno desetletje od osrednje vlade v Nankingu ločeni in imata z njo skupno samo to, da sta podrejeni osrednjemu odboru kitajske ljudske stranke, ki ji je, kakor vemo, ime Kuomintang. Čankajšek je že zdavnaj izprevidel, da bi bilo treba Nanking in Kanton zopet zediniti, da bi Kitaj lahko nudil učinkovit odpor Japonski, ki ni v zadnjih letih odtrgala od Kitaja samo Mandžurije, ampak si je sedaj podvrгла tudi notranjo Mongolijo in gospodari v severnem Kitaju, kjer se mora 90 milijonov ljudi pokoriti japonskim generalom in se udinjati japonskemu kapitalu. V to svrhu je Čankajšek že lani v jeseni sklical sejo izvršilnega odbora Kuomintanga, da pridobi južnokitajске politike in generale za enotno fronto. Ker pa je južni Kitaj vedel, da bo nankinska vlada sifila v to, naj bi se uprava države centralizirala vsaj v najneobhodnejših zadevah, in so se seveda generali bali za svoje stolčke in ogromne dohodke, njegovi vodje na zasedanje sploh niso prišli. Zato je Čankajšek skušal utrditi zveze med južnim Kitajem in Nankingom na ta način, da bi najuglednejši člani ljudske stranke v Kantonu, starega Huhanmina, poklical v Nanking na važno mesto državne uprave kot nekakega zastopnika južnega Kitaja. To pa je kantonska vlada preprečila, ker je Huhanmin, ki je 12. maja letos umrl, bil znan kot pristaš zedinjenega Kitaja, ki ni odobral separatizma provinc Kvasi in Kvantun. V Kvasiju je zmagal general Čenčitang, ki je delal na to, da bi se strmoglavil Čankajšek, in sicer pod pretezo, da ne nujno zadostnega odpora proti japonskemu diranju s severa. V resnici pa se je danes ugotovilo, da je Japonska to akcijo južnokitajskih generalov podpirala in jim prodajala vojni material, pošiljala v Kanton svoje eksperte in kantonjski vladi naposled celo posodila 5 milijonov kitajskih dolarjev.

Pravi vzrok, da so hoteli južnokitajski oblastniki zanetiti državljansko vojno, je bil v tem, da je Čankajšek, potem ko je razgalil komunistična krđela, ki že leta in leta rogovilijo v provincah ob Jangekjangu, začel izvajati izvestne reforme denarnega in finančnega značaja. Ko so namreč po smrti Huhanmina nastale velike razprtije med južnokitajskimi voditelji, je nankinska vlada smatrala, da je prišel čas, da provinci Kvantun in Kvasi prisili, da sprejmeta enotno nacionalno valuto. V tem oziru pa je zadel Čankajšek na najhujši odpor generala Čenčitanga, ki je v svoji provinci Kvasi uvedel lastno papirnato valuto. Da bi prisilili obe južnokitajski provinci, da na miren način oddasta iz prometa potegnjeni prejšnji srebrni denar in sprejmeta novo kitajsko nacionalno valuto, so finančniki osrednje vlade začeli kupovati na kupe bankovce obeh južnokitajskih bank. Ker je zaradi tega začela seveda kantonska južnokitajska valuta rapidno padati, se je general Čenčitang odločil za to, da zbere svoje čete in koraka proti Nankingu.

Toda Čankajšek je bil pripravljen. Pod pretezo, da je treba komunistično nevarnost iz jangkejskih provinc popolnoma iztrebiti, je utrdil mesto Hančov, ki predstavlja vrata iz južnokitajske province Kvantun v srednjo-kitajsko provinco Hunan, skozi katerega so nameravale kantonske čete korakati. Obenem je konferenca odbora Kuomintanga odstavila generala Čenčitanga in razpustila »jugozapadni politični svet«, ki imenuje kantonsko vlado. Nankinški vladi je tudi uspelo pridobiti na svojo stran večino južnokitajskih politikov, ki so uvideli, da general Čenčitang upanja separatistično politiko v svoj lastni prid pa v škodo kitajskega naroda, ki potrebuje vse svoje sile v odporu zoper japonski imperializem na eni in zoper odepitvena gibanja Mongolov, Tatarov in drugih muslimanskih narodov kakor tudi Tibeta na drugi strani, da bi Kitaj popolnoma ne razpadel. Moderno opremljene in dobro izveščane čete nankinske vlade so tudi kmalu razgnale južnokitajsko armado, večinoma s pomočjo letal, v znatnem delu pa so se južnokitajski vojniki sami predali oziroma prestopili k armadi osrednje vlade. Generalissimus Čankajšek se v kratkem poda sam v Kanton, kjer se bo zbral osrednji izvršilni odbor kitajske ljudske stranke, ki naj izdela ustavo oziroma temeljito preosnuje odnose, ki so vladali doslej v severnem in južnem Kitaju. Zdaj imata severni in južni Kitaj enotno valuto in finančno politiko. Kvantun je ena najbolj bogatih provinc Kitaja z mesečnimi dohodki 8 milijonov dolarjev. Njeno glavno mesto Kanton je najbolj

„Heil Hitler“! na Dunaju

Desetine tisočev hitlerjevcev manifestira za Nemčijo
Demonstracije naročene in organizirane iz tujine

Dunaj, 30. julija. Pri oddaji olimpijskega ognja knezu Starhembergu na dunajskem Heldenplatzu je prišlo do velikih hitlerjevskih demonstracij, pri katerih so desetine tisočev hitlerjevcev vzklikale nemškemu kanclerju in prepevane avstrijske himne popolnoma zadušile s hitlerjevskimi popevkami. Policija demonstracij ni mogla preprečiti, ker je bil naval ljudstva prevelik, toda začela je takoj z aretacijami, ki so šle v prvih urah v stotine. Vlada je nato takoj odredila, da se naj izpušanje hitlerjevskih pristavov iz koncentracijskih taborov prekine in da se tudi izvajanje politične amnestije začasno do konca preiskave odloži.

Policija je za časa nacionalno-socialističnih manifestacij na Heldenplatzu aretirala okoli sto oseb. V teku noči je aretirala še okoli 100 oseb. Kakor se izve, je bilo v spopadu ranjenih večje število redarjev. Aretiran je bil med drugim tudi vodja večrajših hitlerjevskih manifestacij, ki je po rodu Nemec. Policija je v stalni pripravljenosti.

Dosedanja preiskava pri večrajših hitlerjevskih demonstracijah je dokazala troje:

1. demonstranti so bili pod vodstvom hitlerjevskih agentov, ki so prišli iz Nemčije in ki so izdelali vsa navodila za manifestacije ob priliki olimpijske proslave na Heldenplatzu;

2. denar za te demonstracije so prinesli ti agenti iz inozemstva;

3. vsi aretiranci se branijo po istem načrtu, kar dokazuje, da je bilo vse v naprej pripravljeno in dogovorjeno med agenti iz inozemstva.

Med drugim se branijo hitlerjevci, da so morali dati duška svojemu čuvstvom, ker so izvedeli, da pripravljajo marksisti protidemonstracije.

O dopoldanskem uradnem poročilu, ki ustavlja amnestijo za politične internirance zaradi demonstracij pri prenosu olimpijske baklje, omenja današnja politična korespondenca, da so bile vse dosedanje sodne amnestije pogojne in da bodo morale zaradi tega sodne oblasti v vsakem posameznem primeru ugotoviti ali so ti pogoji prenehali. Amnestiranje oseb, ki se v zvezi s sročnimi dogodki iz roče sodišču z obtožbo za nova dejanja, izgube avtomatično pravico do nadaljnjega pogojnega odpusta.

Schuschnigg v Italiji Sestanek z Mussolinijem

Dunaj, 30. julija. b. Zvezni kancler Schuschnigg je odpotoval v Ricione v Italiji, kjer se nahaja njegov sin kot gost Mussolinijeve žene. Iz Italije se kancler Schuschnigg vrne že v petek

zvečer ali v soboto dopoldne nazaj v Avstrijo in bo prisostvoval kongresu »Pax Romana« v Celovcu. V uradnih krogih z vso odločnostjo zatrjujejo, da kancler nima namena sestajati se s kakšno italijansko politično osebnostjo. Toda z ozirom na dejstvo, da se je tudi ob priliki zadnjega kanclerjevega potovanja v Rocca delle Camminate, kjer se je sestel z Mussolinijem in je bil dosežen sporazum glede avstro-nemške pogodbe, ravnotako govorilo, nikakor ni izključeno, da se bosta Schuschnigg in Mussolini tudi tokrat sestala.

Dosedanji italijanski poslanik na Dunaju Preciosi je imenovan za veleposlanika v Bruslju. Na njegovo mesto je bil imenovan za poslanika na Dunaju dosedanji ravnatelj italijanskega kulturnega zavoda na Dunaju senator Salata, ki bo »lažje deloval v smislu novih odnosov med Italijo, Avstrijo in Nemčijo,« kot se širijo komentarji dunajskega tiska.

Rim, 30. julija. c. Tukaj se vztrajno širijo vesti, da se bo Mussolini vsak čas sestel s Schuschniggom in Hitlerjem. Ker se Mussolini sedaj mudi v Romagnu, bi se ta sestanek moral vršiti v najkrajšem času nekeje v bližini Trsta. Tiskovno ministrstvo je sicer opoldne objavilo demanti o kakem takem sestanku. Vendar pa tuji časnikarji vzdržujejo to svojo vest v celoti.

Pred končnim spopadom Vlada napoveduje glavno ofenzivo proti Saragossi Uporniki splošen napad na Madrid

Vladni načrti

Madrid, 30. julija. b. Madriška vlada je poklicala pod orožje vse vojske, ki so služili v letih 1934-35, katerih skupno število bi moralo znašati 200.000 mož. Vlada računa, da se bo pozivu vlade odzvalo vsega okoli 20.000 rezervistov.

Vlada ljudske fronte je tudi sklenila, da prične danes veliko ofenzivo proti Saragossi, ker se zaveda, da bo šele po zavzetju tega važnega mesta lahko računala na uspeh. V ofenzivi bodo sodelovale vse razpoložljive sile, z izjemo onih, ki so nujno potrebne za obrambo glavnega mesta na severu. Ofenziva se je pričela v treh smereh. Katalonsko skupino vodi poveljnik general Barras. Drugi skupini poveljuje polkovnik Coste in napreduje v severozahodni smeri, tretja skupina pa je začela z vojnimi operacijami pri Guadaluju. Ofenzivo podpira barcelonska milica. Napadalne kolone razpolagajo z močnim mešanim topništvom. Posamezne kolone štejejo okoli 6000 izveščanih vojakov in miličnikov.

S približno enakimi silami razpolagajo tudi uporniki, ki pa so poleg tega zgradili močne stratišne položaje in v času sedanjega premraja izkopal tudi stratiške jame. Obramba Madrida je v rokah polkovnika Bernolza, ki s svojimi vojniki brani guadalamsko fronto. Istočasno pa se bosta izvršili še dve ofenzivi in sicer ena pri Malagi, druga pa ob Almeriji proti Cardobi. Ta slednji napad bodo podpirale močne letalske sile. Ko bodo vse tri prve skupine pričele napredovati proti Saragosi, se bo izvršil napad tudi na guadalamski fronti, ker hoče vlada za vsako ceno preprečiti odpošiljanje čet tudi s tega bojišča proti Saragosi. Zaradi tega bo general Molle prisiljen, da se umakne, ker bo v slučaju, da pade Saragosa v vladne roke, ogrožen z boka in mu vlada ne bo več dovolila, da se v tem slučaju ponovno kje udrli. Po teh vesteh bo današnji in jutrišnji

dan odločilen za končni izid španske meščanske vojne. Tukaj prevladuje mnenje, da bo bržkone prišlo tudi do mednarodnih sporov, ker bo v vsakem slučaju nekdo interveniral, ki bo smatral, da so ogroženi njegovi interesi.

Cilji upornikov

Gibraltar, 30. julija. c. Reuter poroča, da so uporniki danes zavzeli Valencijo in presekali zvezo med Madridom in obalo Sredozem. morja.

Iz uporniških krogov pa se izve, da še niso dobili potrdila, da je Valencija padla, vendar pa menijo, da je to čisto lahko mogoče.

Tukaj so se tudi razširile vesti, da je generalu Molleju uspelo popolnoma obkrožiti Madrid. Sedaj, ko je zavzel Valencijo, da je krog okoli Ma-

Angleški kralj obišče Dubrovnik

London, 30. julija. m. (DNB). Namesto na počitnice v južno Francijo, bo N. V. kralj Edvard VIII. odpotoval, kakor se danes uradno objavlja, čez 10 dni na večtedensko potovanje z jadrnico po dalmatinski obali in vzhodnem Sredozemskem morju. Predvideva se, da bo kralj Edvard VIII. prisel tudi v Dubrovnik. V spremstvu jachte bosta tudi dva britanska rušilca. Ukrenjeno je vse potrebno, da bo vladar tudi za časa svoje odsotnosti v Veliki Britaniji mogel izvrševati vse državne posle. Isto vest daje tudi Reuterjeva agencija.

drida popolen. Molle hoče sedaj sam zavzeti Madrid, ker ne more več čakati na generala Franca in hoče z naglo akcijo in čim kar najhitrejšim zavzeti Madrida zmanjšati prelivanje krvi. General Molle tudi poroča, da je vladna vojska morala zapustiti Toledo in da se je morala umakniti izpred Saragose.

Komu pomagajo velesile Ene so za vlado, druge za upornike

Na podlagi pisanja svetovnega časopisja izgleda, da so si velesile med seboj porazdelile nalogo, kako podpirati obe stranki v državljanski vojni v Spaniji.

Rusija podpira z vsemi silami vlado. Ruske trgovske ladje, predvsem ruski tankerji dovažajo španskim ladjam neprestano velike količine petroleja iz Črnega morja ter tudi orožje in municijo, ki jo odlagajo ali v Barceloni ali pa na severnih obalah. Rusija je poslala v Spanijo tudi vse v državljanski vojni diplomirane revolucionarje, ki so prevzeli že vsa generalštabna mesta in vodijo borbo proti upornikom po točno izdelanem načrtu. Sovjetski agenti so prevzeli v roke radio-

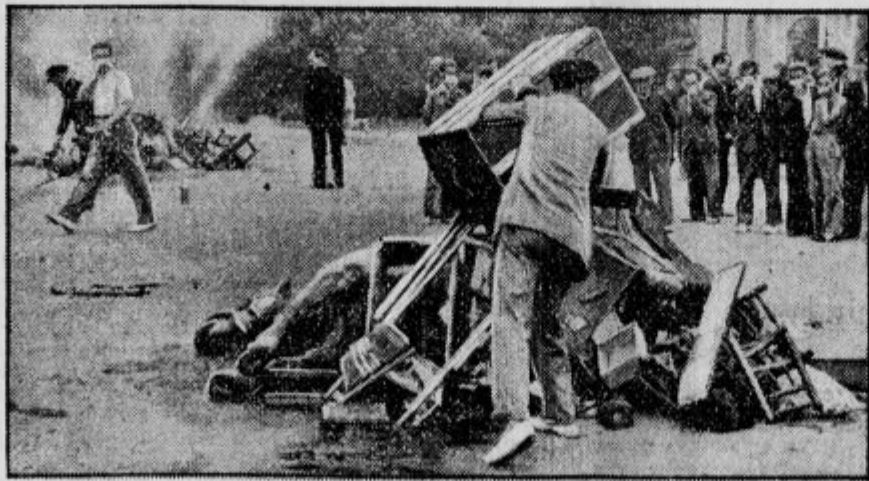
postaje v Spaniji. Moskovska radiopostaja pa pomaga po svoje.

Francija simpatizira z vlado proti upornikom. Tako poročajo francoski listi tudi po uradnem zanikanju. »Echo de Paris« in »Le Jour« med drugim vztrajata pri trditvi, da je Francija poslala v Spanijo 17 velikih bombnikov ter mnogo municije raznih vrst. »Intransigant« pa pravi, da je špansko letalo prineslo na pariško letališče 18 zabojev zlata (1.300 kg) v odplačilo za dobavljeno in sprejeto orožje in municijo. Angleška »Morningpost« pa je odkrila, da so francoski tankerji (ladje za prevažanje petroleja), ki so last vojne mornarice, skrajno zaposleni. Francoske oblasti sicer trdijo, da morajo tankerji zalagati z bencinom francoske boje in trgovinske ladje, ki ležijo v španskih pristaniščih in skrbijo za varnost francoskih državljanzov in njihovega premoženja, med tem ko trdi angleški list, da zalagajo predvsem španske boje ladje z bencinom in tudi s premogom.

Anglija očitno podpira upornike. Tako je francoski »Populaire« govoril s kapetanom eskadrole 4 velikih trimotornih Fokkerjevih letal, ki so pristali v Bordeauxu. Kapetan mu je rekel, da je namenjen v Portugalsko, a da ne sme povedati, če bodo letala šla naprej v Spanijo. »Matine« pa trdi, da francoske vojske ladje zalagajo tisti del španske mornarice, ki je prešla k upornikom, z bencinom in da jim vozijo na pomoč tudi orožje. Anglija je s svojim brodomjem špansko obalo tako rekoč omrežila in je verjetno, da skrivaj pomaga upornikom, čeravno se varuje, da bi to postalo javno. Angleška vlada je tudi izrecno dovolila izvoznikom orožja, da lahko brez nadaljnega tržijo tudi s Spanijo.

Nemčija odkrito stoji na strani upornikov. »Intransigant« pripoveduje, da je njegov dopisnik na lastne oči videl, kako sta bila dva nemška Junkerjeva bombnika izročena upornikom v Tetuanu. »Paris Soir« pa prinaša dopis svojega poročevalca v uporniškem taboru, kjer pravi, da so uporniki v španskem Maroku do sedaj od Nemcev prejeli že 19 Junkersovih velikih letal, s katerimi hočejo prenesti svojo armado v Spanijo, ker je ne morejo prepeljati z ladjami vsled nevarnosti, ki jim grozi od vladnih bojnih ladij, ki patrolirajo po gibraltarski ožini. Vse nemško časopisje piše v prid upornikom.

Italija baje tudi simpatizira z uporniki. Isti »Intransigant« poroča iz Tetuana, da je prišlo tja 12 velikih Capronijevih bombnikov, ki so bili izročeni uporniški vojski. Poveljnik general-

Poulične
barikade
v Malagi

utrjeno mesto južnega Kitaja, ki bo lahko služilo Kitaju za oporišče proti eventualni japonski invaziji, ki preti z otoka Formoze, ki so ga Japonci spremenili v svoje najmočnejše vojno oporišče in gospodarsko izhodišče na južni obali Tihega morja. Kanton ima več sto najmodernejših vojni letal, iz njegovih bank pa se odteka v blagajno centralne vlade nad 100 milijonov srebra.

Seveda čaka Kitaj zdaj ogromna naloga, o kateri ne vemo, kdaj ji bo kos in ali ji bo sploh kos. To je avtonomija severnega Kitaja, ki se počasi spreminja v japonsko kolonijo, zlasti zato, ker so Japonci uvedli ogromno tiho tapstvo, ki je oropalo kitajsko vlado vseh carinskih dohodkov in severnokitajskih pristanišč, ki so znašali eno celo tretjino skupnega carin-

skega dohodka Kitaja. Obenem se širi avtonomistično gibanje v južnokitajski provinci Fukien, ki leži nasproti otoku Formozu, kjer je centrala japonske propagande, ki je začela tudi v masah nakupovati zemljišča na fukijski obali v tako zvanem Amoju. Rusija se v sedanjem momentu ne more upirati japonski ekspanziji zato, ker se je popolnoma angažirala v Evropi, v kateri je prevzela vodstvo ljudske fronte, in mora zato imeti varen hrbet na Daljnem vzhodu. Pač pa se je zavzela za kitajske interese z vsemi silami Anglija, in sicer iz gospodarskih razlogov, da premaga konkurenco Japonske, ki jo skušajo zdaj z združenimi silami iz Kitaja izriniti.

Takšen je položaj v Aziji, ki mora tudi Evropo zelo zanimati.

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj.

nega štaba uporniške armade je opravičil to dejstvo z izgovorom »da je to edini pravilni odgovor na pomoč, ki jo dobivajo pristajši vladnih čet od strani Francije.

Drugi član generalnega štaba upornikov je zatrjeval pariškemu »Matinu«, da so vojne dobave, ki prihajajo iz inozemstva tako v labor vladne kakor uporniške vojne, razširile državljansko vojno v Spaniji v mednarodnem spor, ki mora izbruhniti med Francijo in Rusijo na eni strani, Nemčijo in Italijo na drugi strani.

Italija pravi:

Dozdaj nevtralni V bodoče — odvisno od drugih

Pariz, 30. julija. b. »Le Jour« poroča iz Rima, da je Italija doslej ohranila svojo nevtralnost naprav Spaniji, vendar se na merodajnih mestih izjavlja, da se to strogo nevtralnost stališče lahko spremeni, če se druge države ne bodo prenehale vmešavati v španske notranje zadeve. Italija niti trenutno ne bo omahovala in bo popolnoma odkrito priskočila na pomoč španskim fašistom, kakor hitro bo dobila pozitivne dokaze, da druge države podpirajo sedanjo špansko vladno ljudske fronte. V Rimu vlada zaradi tega precejšnje razburjenje in ljudje so v skrbeh, da ne pride do mednarodnih komplikacij, ki bi lahko imele hude posledice.

Anglija:

Švoboden izvoz orožja

London, 30. julija. b. Veliko senzacijo je vzbudila vest Reuterjevega urada, da angleška vlada ne bo delala pri dobavi orožja v Spanijo privatnim tovarnam orožja nobenih težav, ker za to nima prav nobenega razloga in se sicer ne sme vmešavati v privatna podjetja.

Francija:

Ne dobavljamo orožja nikomur A trgovina je svobodna

Pariz, 30. julija. AA. V zvezi s poročili o dobavi letal španski vladi iz Francije, objavlja današnji »Excelsior« članek, v katerem pravi, da francoska vlada ni nikoli nameravala ne prodati, ne dobaviti španski vladi orožja ali municije in da bo tako ravnala tudi v bodoče. Francoska vlada se iz razlogov človekoljubja in prijateljstva ne mešča v notranje razmere Spanije. Upoštevati je pa treba, da francoska vlada nima ne pravnih ne stvarnih sredstev, s katerimi bi mogla nastopiti proti naročilom in dobavam pri zasebnih tvrdkah, če se vrše po predpisih trgovinske pogodbe med Francijo in Spanijo.

Portugalska prosi za pomoč v Londonu

Pariz, 30. julija. b. V tukajšnjih političnih krogih se zelo zanimajo za obisk portugalskega zunanjega ministra v Londonu. Jasnje je, da je portugalski zunanji minister prišel v London zaradi sedanjih dogodkov v Spaniji. Po poročilih iz Londona, je portugalski zunanji minister informiral britanskega z-

nanjenega ministra Edena o dogodkih v Spaniji in ga opozoril na veliko nevarnost za Portugalsko, če bi v Spaniji zmagala sedanja vlada ljudske fronte, ki bi brez dvoma proglasila sovjetsko republiko. Portugalski zunanji minister je prosil za pomoč ter zahteval, da Anglija na vsak način prepreči sestavo komunistične vlade v Spaniji, ker bi se v najkrajšem času ponovili slični dogodki tudi na Portugalskem. Zaenkrat še ni mogoče presoditi stališča britanske vlade o zahtevi portugalskega zunanjega ministra, enako pa tudi še ni mogoče zvedeti za stališče Anglije do same meščanske vojne v Spaniji.

Hujškanje Moskve

Moskva, 30. julija. c. Sovjetski vladni list »Izvestia« objavljajo danes prvi uvodnik o dogodkih v Spaniji. List zaključuje svoj dolgi članek s temi ugotovitvami:

Duh tolerance liberalnih in levičarskih strank je omogočil, da se sedaj delovno in kmečko ljudstvo bori na strani republike za svobodo. Vlada je omogočila, da so se marksiisti lahko priključili borbam za demokracijo. Danes je treba oborožiti vse sile demokracije posebno še zato, da se nato kmetom pravično razdeli zemlja.

Taje velesile pošiljajo letala upornikom

Pariz, 30. julija. b. Nekateri listi poročajo iz Tetuana, da so uporniki dobili eno trimotorno Junkersovo letalo in da je napovedana še pošiljka 19 sličnih aparatov. Dalje so dobili uporniki 20 velikih Capronijev in pa 10 angleških Folkierjev. Pariska vlada je zaradi teh vesti zelo vznemirjena in bo dobava letal upornikom predmet živahne debate v poslanski zbornici. To vprašanje namerava pričeti sam predsednik francoske vlade Leon Blum.

Francija poziva svoje državljane, naj zapuste Katalonijo

Perpignan, 30. julija. c. Iz Barcelone prihajajo vesti, da katalonska vlada izgublja zmeraj bolj položaj iz svojih rok. Companys ne more več vzdržati navala skrajnih levičarjev, ki ga hočejo vreti in sami sestaviti svojo vlado. Sedaj delajo levičarji Companysu težave na ta način, da večajo anarhijo in organizirajo povsod roparske tolpe.

Francoski konzul je zaradi teh dogodkov po radu nujno pozval vse francoske državljane, da naj takoj zapuste Katalonijo in da naj se vrnejo v Francijo.

Francija prepovedala uvoz našega sadja

Belgrad, 30. julija. AA. Po poročilu, ki ga je prejelo ministrstvo za trgovino in industrijo, je Francija prepovedala uvoz svežih jabolk iz Jugoslavije, Sovjetske Rusije in Urugvaja z utemeljitvijo, da je sadje okuženo z usjo Sam-Jeze. Uvoz svežega sadja iz teh dežel je dovoljen samo čez Strasbourg.

Seja gasilskega starešinstva

Belgrad, 30. julija m. Danes je bila tu seja starešinstva Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije, na kateri je bila med drugim dovoljena podpora 2000 Din gasilski župi v Laškem in 5000 Din prostovoljni gasilski četi v Srednji vasi — kamniška gasilska župa, za napravo cisterne.

Brez motorja 11 ur nad Blokami Zavidljiv jugoslovanski rekord letalskega jadrnanja

Ljubljana, 30. julija.

Starodavne Bloke, od koder so nam znani prvi početki smučanja v Srednji Evropi, so postale zaradi svojih primernih terenov in prikladnih atmosferskih razmer že pred nekaj leti tudi središče našega brezmotornega letanja. Tu se zbirajo vsako leto preko poletja dijaki, posebno Ljubljanci, ki pod vodstvom inž. dr. Kuhelja, docenta na ljubljanski univerzi, gradijo nove jedrilice in se urijo v letanju. »Slovenec« je že večkrat poročal o krasnih uspehih, ki jih zaznamujejo naši mladi letalci.

Preteklo nedeljo so na Blokah imeli blagoslovitev kar deset novih letal, ki so jih izdelali fantje sami. Takoj po tej svečanosti so se letalci zopet vrgli na delo; sedanjim fantom pa, ki delajo v dveh skupinah, se bo pridružila še tretja, ki se bo lotila graditve lastnega doma.

Danes je bil za te bloške letalce nekaj zgodovinski dan: dosegli so dva nova državna rekorda.

Prvič je bil danes zboljšan dosežani rekord za okrog 3 ure, čež nekaj ur pa je padel tudi ta rekord in je bil postavljen nov s časom 10.45.

Okrog devete ure dopoldne sta se dvignila v zrak znana brezmotorna letalca Milivoj Sircelj in Stanko Raznožnik. Fantje kar niso mogli verjeti, da se tako dolgo nista spustila. Prišel je poldne, a bila eta še oba v zraku. Šele ob 14.20 popoldne je pristal Milivoj Sircelj, ki je na ta način prebil z brezmotornim letalom v zraku celih 5 ur in 20 min. Med tem je Stanko Raznožnik jadralsko naprej ter pristal šele proti večeru okrog 19.45. Na ta način je vzdržal Raznožnik v zraku 10 ur in 45 minut ter je s tem potolkel šele nekaj ur prej postavljeni državni rekord Milivoja Sircelja.

Do danes je znal jugoslovanski državni rekord v brezmotornem letanju 2 uri 37 minut. Razumljivo je zaradi tega, da vlada zaradi tako odličnega današnjega uspeha obeh mladih letalcev v letalskem tabornišku na Blokah veliko navdušenje.

Ljudska fronta v Bolgariji Kakor povsod: Komunisti-socialisti-liberalno meščanstvo

Sofija, 30. julija. b. Ultimati, ki ga je pred par dnevi poslal vladi bivši ministrski predsednik Cankov, ki je sedaj na čelu nekemu nemškemu Hitlerizmu podobnega gibanja, prihaja čedalje bolj na dan, da se je v Bolgariji razvila zelo močna agitacija za ustanovitev »ljudske fronte«, ki naj bi preprečila vsako uveljavljanje fašizma, ki ga označuje posebno Cankov.

Ljudsko fronto bi sestavile tri skupine, in sicer kmetiska, delavsko-socialistična in meščanska. Prvi dve skupini sta se že organizirali.

»Kmetiska fronta« je nastala po združenju vseh vodij in srednje usmerjenih levičarskih zemljelancev.

»Delavska fronta« pa je nastala iz delavske stranke (ki ni nič drugega kot zakonita oblika po zakonu prepovedane komunistične stranke) ter socialnodemokratske stranke. Tretja, »meščanska fronta« je na tem, da se te dni organizira, in sicer nameravajo vstopiti v njo demokraci, večina pristašev Ljapčeve skupine in seveda

tudi republikansko usmerjeno gibanje polkovnika Velcheva. Baje se bodo tudi pristajši bivšega ministra Burova (nacionalna stranka) pridružili meščanskemu krilu ljudske fronte.

Po navedenem sestavu sodeč bo torej »ljudska fronta« v Bolgariji za las podobna vsem ljudskim frontam, ki se organizirajo po evropskem vzpadu: jedro tvorijo marksiisti, med njimi pa udarno četo komunisti, ki sprejemajo ukaze iz Moskve in Kominterne. Na jedro se obeležajo levičarski kmetijci, ki v Bolgariji simpatizirajo s komunizmom, ter končno, kot nekakni mešček, še preostanki politično skrahiranega meščanstva liberalnega kova, ki so v sedanjem času ostali popolnoma brez idej ter skušajo svoje životarjenje podaljšati na ta način, da izkazujejo simpatije vsem prevratnim pokretom v pričakovanju, da jih ne bodo pošli, kadar pridejo na površje. Ustanavljanje ljudske fronte v Bolgariji je torej poskus Kominterne, da ljudskim frontam na zapadu Evrope pride na pomoč z ofenzivo na Balkanu.

Domači odmevi

Predsednik vlade v Boki Kotorški

Herceg Novi, 30. julija. AA. Tekom včerajšnjega dne sta predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in minister vojske in mornarice admiral general Ljubomir Marić pregledala vojaške naprave v Boki Kotorški. Snoci je poveljnik vojne mornarice admiral Marjan Polić priredil v vojaškem domu v Djenoviču v čast predsednika ministrskega sveta in vojnega ministra večerjo, ki so ji prisostvovali vsi višji častniki s poveljnikom Boke Kotorške generalom Petrom Ljubičem na čelu. Po večerji je bil na vrtu častniškega doma prijateljski večer.

Danes sta predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in minister vojske in mornarice admiral general Ljubomir Marić dokončala ogled vojaških naprav in odpotovala iz Boke Kotorške na vojni ladji »Zmaj«.

Ljudski tabor JRZ v Mariboru

Belgrad, 30. julija m. Velikega ljudskega tabora, ki ga JRZ prireja za 9. avgust v Mariboru, se bosta udeležila iz Belgrada tudi minister za gozdove dr. Gjura Janković ter član ravnateljstva »Samouprave in tajnik glavnega odbora JRZ Franc Smodej.

Laza Marković v Ljubljani

Prejeli smo:

Povsem netočno je, da bi predvčeršnjim vsa družba gda. Laza Markovića, s katerim nimam nobenih stikov, kdajkoli prišla k meni v Medvode (Tacen), ali komorkoli si bodi.

Dr. Fran Novak
minister v p. odvetnik.

Kdo so točilci alkoholnih pijač

Belgrad, 30. julija. AA. Na vprašanje ali so točilci alkoholnih pijač tudi osebe, ki prodajajo na veliko samo vino in žganje, ki so ga pridelali iz kupljenih sirovin, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal tole pojasnilo:

Z določbo odst. 5 čl. 2 pravilnika o izvajanju določb tarife številke 62 takse tarife, je odvzeta osebam, ki pri izdelovanju alkoholnih pijač poleg sirovin z lastne zemlje uporabljajo tudi kupljene sirovine, le pravica prodaje takega vina in žganja iz kleti na lastni zemlji ali iz kleti v hiši, v kateri stalno prebivajo, v količinah čez 5 ali 10 litrov naenkrat oziroma pravica prodaje izven lastne kleti in kraja prebivanja z voza ali drugega prevoznega sredstva v količinah nad 50 litrov vina ali 25 litrov žganja naenkrat.

Ta določba torej ne zanika osebam, ki pride-lujejo vino in žganje iz kupljenih sirovin ali lastne zemlje zaradi trgovine, pravice, da smejo samo to vino in žganje prodati v količinah, ki so navedene v odst. 2 čl. 2 navedenega pravilnika brez posebne točilne pravice za alkoholne pijače na veliko in brez plačila točarinske takse, toda samo pod pogojem, da prodajajo iz kleti in kraja pridelovanja in da vodijo knjigo o vinu in žganju, ki ga prinašajo in iznašajo.

Osebnosti

Belgrad, 30. julija. m. Prestavljen je za davčnega inspektorja VI. pol. skup. k davčni upravi v Travnik Oskar Križ, dosednji inspektor v Vlasenici.

Zemunska vremenska napoved: Vedro vreme s pomešno oblačnostjo. Niso izključene nevihte. Zagrebška vremenska napoved: Poslabšanje. Dunajska vremenska napoved: Menjšajoča in pomejšajoča oblačnost, nekoliko topleje toda ne nad 25 stopinj.

OPOZORILO

Ker se je pogreba okrajnega načelnika g. Franja Lovičnika že vršil včeraj dne 30. julija v Železnikih, je datum njegovega pogreba, kot je bil objavljen v smrtnici, netočen.

Obdavčitev kmetijskih poslopij v združenih mestnih občinah

Belgrad, 30. julija. AA. Po uveljavljanju zakona o mestnih občinah iz leta 1934 so v mnogih primerih priključili mestnim občinam razne sedne občine ali njihove dele, ki so naseljeni večinoma s kmetovalci. Ker je ta združitev povezana z novimi rejonskimi črtami v teh mestih in zaradi tega tudi z obdavčitvijo kmetijskih poslopij, je javni oddelek finančnega ministrstva izdal tole pojasnilo:

Kmetijska poslopja v občinah, ki so združene ali ki bodo združene s mesti na podlagi čl. 6. zakona o mestnih občinah in ki pridejo kot taka v nove rejonske črte mest, so obdavčene z redno zgradarino v smislu člena 34. in 37-1 zakona o neposrednih davkih. Davčno podlaga za ta poslopja je treba v vsakem primeru redno določiti po določbah čl. 34. zakona o neposrednih davkih in odmeriti odgovarjajoči temeljni in dodatni davek.

Pri kmetijskih poslopijih pa, ki niso oddana v najem, marveč služijo kmetovalcem za stanovanja ali za drugo lastno potrebo, bodo davčne uprave pri določevanju letne kosmate najemnine ravnale tako, da se bo nesorazmerne obdavčitve v primerih s poslopiji izven rejonske črte, katerim so kosmata najemmina določa po čl. 37-3 zakona o neposrednih davkih za poslopja kmetovalcev in malih obrtnikov po vaseh s sedežem sreza in izven rejonov mest, kopališč in letovišč.

Da bi to navodilo moglo dosledno izvajati, bodo davčne uprave posredovale, naj bi v mestih, ki so na podlagi 6. zakona o občinah razširila svoja področja, čimprej začrtale nove rejonske črte.

Avstrijski železničar v tihotapil 20.000 Din

Maribor, 30. julija.

Ze nekaj časa so na mariborskem kolodvoru carinski organi sumili, da tihotapijo nekateri železničarji valute. Danes pa so napravili po odhodu brzovlaka nenadno racijo, ki je imela znaten uspeh. Pod vodstvom carinskega kontrolorja Lunačka so preiskali v vlaku vse zaposlene železničarje ter našli pri 35 letnem revizorju Antonu Haumerju znesek 20.000 din. Denar je imel skrit pod obleko na telesu, privezan okrog trebuha, in sicer v 100 dinarskih bankovcih. Vsega so mu takoj zaplenili. O kazni bo pa odločilo finančno ministrstvo. Sumijo, da je ta revizor že večkrat tihotapil denar v Avstrijo.

V Dravo je skahal

Maribor, 30. julija.

Lahkomiselna neprevidnost kopalcev pri skakanju v vodo bi danes skoraj zahtevala svojo žrtev. Z dravske brvi, ki veže Studenci s Koroškimi predmestjem, je danes popoldne skakal 21 letni Zugman Franc, doma iz Marmontove ulice. Ker je Drava pod brvjo precej plitva, je pri skoku udaril ob dno in dobil pri tem občutno notranje poškodbe. Poklicani reševalci so ga takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

Smrt usled volčjih jagod

Maribor, 30. julija.

V Slov. goricah se je pripetila smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje 10-letnega otroka. V Plodersku so bili otroci posestnika Lorberja sami doma. Podali so se v gozd, kjer so našli na volčje jagode in jih začeli žvždati. Kmalu so se pojavili na 15-letnem Leopoldu in na 10-letnem Stanku znaki zastrupljanja. Starši so jih takoj odpeljali v mariborsko bolnišnico, toda 10-letni sinček je že na poti tik pred bolnišnico izdihnil. Staročemu bratu bodo najbrž rešili življenje, ker so mu pravočasno izprli želodec.

Belgrad, 30. julija. m. Za nedeljo, dne 2. avgusta je jugoslovanska narodna stranka sklicala shod v Novem Sadu. Na njem bo govoril tudi predstavnik te stranke dr. Svetislav Modžera.

V neizmerni žalosti javljamo tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mama, stara mama, gospa

Marija Rakovc roj. Močnik vdova po trgovcu z usnjem

dne 30. julija t. l. previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 1. avgusta 1936, ob pol šestih popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Blago pokojnico priporočamo v molitev.

Kranj, dne 30. julija 1936.

Žalujoča rodbina RAKOVČ

O letalski nesreči bomo še govorili!

Srdita in nedosledna polemika, ki jo zaradi letalske nesreče vodita proti nam oba dnevnika »Jutrovega« koncerna, se nam ne zdi povsem razumljiva. Ako bi dobili resen odgovor, bi le vprašali, zakaj se ta dva lista tako srdito razburjata zaradi naših ugotovitev in zaradi naše zahteve po nepristranski in pravični preiskavi? Niti z besedico nismo nikdar trdili, še manj namigavali, da bi bila kriva letalske nesreče morda konzorcij »Jutra« ali uredništvo »Slovenskega Naroda«. Mi prav dobro vemo, da so gospodje iz Narodne tiskarne nedolžni na tej nesreči. Imamo pa pravico do svojega lastnega mnenja, ki se bistveno razlikuje od mnenja »Jutra« in »Slovenskega Naroda«. Ako mislimo mi s svojo glavo, zato se nismo »brez srca in razuma« in zato ne »mečemo blata«, temveč zahtevamo, da naša javnost zve točno resnico o vzrokih nesreče, ki je zahtevala sedem življenj. Medtem ko mnenje »Jutrovega« koncerna, da je vzrok nesreče megle (usodna 15. julija je bila megle nad Ljubljanskim poljem prav redka in rahla) in pa še neki neznani latum ali usoda, smo mi mnenja, da je vzrok nesreče v površni organizaciji letalske proge, najbrž tudi v nedostatkih materiala, pa v premajhni osebnosti odgovornosti. Z dr. Rapetom, ki je brez potrebe vmešaval v to medsebojno izmenjavanje mnenj, smo že opravili. Dr. Rapetu res ni bilo treba, da vmešava svoje ime v to polemiko. Druga stvar pa je, zakaj se prav lista iz Narodne tiskarne zaletavata v nas, ko smo na dostojen način priobčili svoje mnenje o letalski nesreči.

»Jutra« trdi v polemičnem članku od srede, da je poročalo s polno pieteto do žrtv in s stremiljem dognati resnico o vzrokih letalske nesreče. Ali se »Jutra« upa trditi, da je »Slovenec« poročal o žrtvah brez pietete, Toda, ravno pieteta zahteva, da zahtevamo, naj javnost zve prave vzroke o tej nesreči. Ako se dožene krivda, morajo krivci pred sodišče prav tako, kakor mora vsak strojevodja ali železniški čuvaj pred sodišče zaradi železniške nesreče, če pa niso krivi, naj se ne razburjajo nad našo zahtevo, temveč mirno čakajo izida preiskave, ki proti njim teče. Obžalujemo, da sta oba lista iz Narodne tiskarne skušala našemu stremilju v resnici dati političen značaj, ki ga nikdar ni imelo. Ali je to politika ali strankarstvo, ako kdo zahteva nepristransko preiskavo in pa čisto resnico? Seveda bi »Jutra« nam pritrdjevalo, da je obe nesreči, to je iz leta 1933 in letos zakrivila le nesrečna ljubljanska megle in pa neka usoda, ki je »Jutra« ne skuša prav nič razločati, kaj razume pod njo. Saj se vendar noben človek ne more zadovoljiti s tolačenjem »Jutra«, »Naroda«, dr. Rapeta in raznih komisij, ki prav za prav dokazujejo, da se sploh ni zgodila nobena nesreča ali pa da se je zgodila naravnost po čudežu!

Na seji ljubljanskega občinskega sveta je mestni župan dr. Adlešič pravilno označil osnovno ugotovitev prve uradne preiskave o letalski katastrofi, namreč, da katastrofe ni bila kriva ljubljanska megle, temveč da je bila napaka v pilotu. »Jutra« naj si še enkrat prebere natančno odstavek svoje nedeljske številke pod naslovom »Usodni obrat v napačno smer« in potem bo spoznalo, da to je prav nekaj drugega, kakor pa »latum«, »usoda« ali »nesrečna megle«.

Drzno podtikanje je, da je »Slovenec« iz razumljivih in značilnih vzrokov priobčil uradno poročilo samo v svoji ponedeljski izdaji, »Slovenski dom« pa sploh ne. Ako bi mi dobili v soboto uradno poročilo pravočasno, bi ga priobčili že v nedeljski številki, ki je nedvomno bolj razširjena, kakor »Jutra«. »Jutra« nas ne bo učilo objektivnosti in zato smo priobčili poročilo takoj, ko nam je bilo tehnično sploh možno. Koliko je »Ponedeljski« »Slovenec« razširjen, pa seveda ne bomo sporočili »Jutru«, ker mu ne moremo povzročati zelen zavisti. »Jutra« očitno bere natančno »Slovenski dom«, o katerem trdi, da je popoldanska izdaja »Slovenca«, vprašamo ga pa, zakaj ni priobčila uradnega poročila popoldanske izdaje »Jutra«, to je »Slovenski Narod«?

Na namigavanje, da smo mi že zaključili svojo polemiko zaradi letalske nesreče, odgovarjamo, da se »Jutra« bridko moti. Res se borimo z ovirami, ki so za »Slovenca« težje, ker se je postavil na kritično stališče, kakor za »Jutra«, ki hoče priti za morca. Ugotavljamo pa, da smo dobili prav iste cenzurne odloke, kakor uredništvo »Jutra«, in da je cenzura ostrejša šla po naših kratkih odčitih, kakor pa po »Jutrovih«, ako je tam sploh šla. Toda prazna je tolažba, da bo te javne obravnave o letalski nesreči že konec. Prav dobro smo poučeni,

da preiskave še ni konec, ker tečeta še preiskavi sodnih in upravnih oblasti in ti preiskavi še nista zaključeni. Tudi o rezultatu teh preiskav bomo še govorili.

Za poročilo prve uradne preiskave pa pripominjamo, da smo natančno prebrali in da se zelo čudimo, enako, kakor smo se prejšnji teden čudili dr. Rapetu, kako se je sploh nesreča mogla pripetiti, ako se da vsaka stvar tako lepo pojasniti. Upamo, da naši listi niso priobčili izmišljotine, ko smo ugotovili, da se je pri Zgornji Hrušici zgodila letalska nesreča in da se je smrtno ponesrečilo 7 življenj!

Končno še eno pazko na izjavo ing. Bloudka v »Slovenskem Narodu« od prejšnjega petka. Izjava je sicer nedolžna, pač pa nas je osupnilo, kakor je demantiral ing. Bloudek urednika »Slovenskega Naroda«, ki ga je po nesreči intervjuval. Ing. Bloudek

Blagoslov brezmotornih letal

Bloke, 27. julija. Nedavno smo poročali, da je tu pri nas na Blokah zelo pripraven teren ne le za smučanje, katerega zgodovinski obstoj poudarja prav dobro znameniti zgodovinar Valvasor, temveč tudi za letalstvo. Zato je bila zelo posrečena misel Aerokluba v Ljubljani, da bi tu pri nas postavil postajo za brezmotorna letala. Ta letala so zelo podobna motornim letalom, le da imajo en sam sedež v zelo ozkem trupu brez propeleja in brez aparatov, vendar pa imajo letala največje konstrukcije nemškega izdelka že aparate za merjenje hitrosti in višinske razlike. Sprva so bila letala zelo preprosta zgrajena, zdaj se kaže tudi pri teh zelo velik napredek v izvedbi in celotni konstrukciji. Šolanje in letanje na Blokah se je začelo s temi letali nekako pred tremi leti ne s prav dovoljnimi uspehi. Bilo je več padcev, polomij, razbitin s temi letali, vendar pa brez večjih in hujših nesreč za letalce. Toda železna volja in nezmisljiva odločnost sta pripomogla, da se je zanimanje za ta sport še bolj okrepilo in je z leti celo naraščalo število letal ter se je med mladino zelo razširilo tudi število letalcev.

Ce pogledamo na uspehe letanja samega, moramo priznati čudovit razmah. Prvo leto so letalci dosegli zračno bivanje z letali dobrih pet ur, drugo leto se je že doseglo 10 ur. Letos so pa naši letalci v enem samem tednu mogli doseči že nad 11 ur letanja. Sprva niso imeli niti hangarja; ta pa, ki ga zdaj imajo za Milanovim vrhom, je že premehanje. Starajo večidel na Bratki ali pa na Peškovem, odkoder je odlet zelo lahek in, kar je glavno, tudi brez nevarnosti. Vso to stvar uči in vodi g. Stane Raznožnik. Imajo pa pri sebi tudi preizkušene in tudi najstarejšega učitelja v letanju g. Milivoja Šircija.

Letalci sami imajo že dve skupini »Ljubljana« in »Štična-Kočevje«. Tudi akademiki ljubljanski menda imajo svojo skupino. Prav je tako! Bo na ta način tudi večja vnaša in večje tekmovanje med letalskimi skupinami, kar bo v prid le temu lepemu sportu. V letalski skupini »Ljubljana« so včlanjeni skoraj sami srednjolci. V skupini »Štična-Kočevje« pa možujejo večidel starejši pa tudi preizkušeni jadralci, ki so baš letos dosegli prav lepe uspehe in si utrlj pot do novega razmaha. Tako je »Slovenec« že 23. t. m. poročal, da je g. M. Zaloker postavil nov jugoslovanski rekord na 1 uro 20 min. na letalu domače konstrukcije »Inka« dne 22. t. m.

Vsa ta letala pa še niso bila blagoslovljena. Mislimo si, da bi jih blagoslovili v Ljubljani, pa zaradi znane nesreče je bolj kazalo, da se je blagoslovitev preloži na Bloke, ki je postaja za taka letala kot nalašč pripravna. Določila se je v ta namen minula nedelja, in sicer ob 11. pa se je preložiła vsa slavnost na 15. uro, ker so se zglasili mnogi novi odličniki, na katere more in tudi sme letavstvo računati. Prišlo je nekako na deseti avtomobilih precej lepo število ljubljanskih članov. Kot zastopnik komandanta voj. zračnega letalstva g. generala Nedelja se je udeležil slavnosti g. polkovnik Radović iz Zemuna v spremstvu g. polkovnika Tartaglie in g. polkovnika Nedeljčevića. Kot zastopnik g. bana dr. Naftalčena je fungiral g. okr. načelnik Bavdek. Prišel je tudi g. mestni župan ljubljanski dr. Adlešič s soprogo nadalje zastopnik osred. uprave »Aerokluba« g. inž. Sondermayer, predsednik »Aerokluba« ljubljanskega g. Drago Hribar in veliko

je tehnik in ve, da je horizontalni let nekaj drugega, kakor padec v kotu 45 stopinj! Urednik si gotovo teh 45 stopinj ni izmislil, kakor tudi ne opis o poškodbah dreves na kraju nesreče. Ing. Bloudek je najbrž prepozno spoznal, da njegove ugotovitve niso prav nekaterim odločujočim, zlasti pa ne dr. Rapetu, ki je v isti številki »Slovenskega Naroda« priobčil popolnoma nasprotno mnenje. Ako ing. Bloudek zaključuje polemiko, naj nam odgovori samo na eno vprašanje, kakšen interes ima, da nenkrat skuša svojo prvotno izjavo omiliti ter jo na prav nasilen način spraviti v soglasje s pojasnilom dr. Rapeta?

Ako smo bili potrpežljivi leta 1933 pri prvi letalski nesreči, nečemo biti več sedaj pri drugi, ker hočemo preprečiti tretjo in še nadaljnje. Ostanemo pri svoji obljubi, da ne bomo pustili problema letošnje letalske nesreče zastarati in bomo še spregovorili o njej zlasti tedaj, ko bomo zvedeli o uspehih sodne in upravne preiskave.

drugega občinstva. V govorih se je poudarjalo, kako so ravno Slovenci izvršni letalci in na kako lepo, zavidljivo višino so se povzpeli. Vsi pa so izražali svoje veselje in priznanje napredka tega letalstva in mu želeli še večjega razmaha. Nato je domači g. župnik V. Švigelj blagoslovil 10 letal, ki so bila prav primerno razvrščena na Milanovem travniku v Novi vasi. Po blagoslovitvi je v svojem govoru omenil zgodovinsko ozadje Bloka, ki imajo zdaj povsem drugo lice: smučarsko, letalsko in vojaško. Nato je omenil požrtvovalnost letalcev v službi letalstva, »da se lažje opravljajo ljudski posli« in kako sv. Cerkev kaže na preb. D. Marijo in varstvo angelov za letalstvo. Nato so bila posamezna letala »krščena« n so dobila svoja imena s primernimi govorčiki in s prestriženjem malih bolončkov, s katerimi je imela mladina prav svoje veselje. Sledil je slavnostni obred v Milanovi verandi, na katero so bili povabljeni vsi gostje. Razume se, da je bila veranda zelo okusno okrašena; slika blagopokojnega kralja Aleksandra I. je bila zavita v črno draperijo kot nekak dokaz, kedaj se je letalstvo pri nas začelo.

Do končane bankete so se gostje in vsa družba podala na farno polje, dve letali pa na Peškovec od skupine »Štična-Kočevje«. In tu se je zgodilo nekaj novega: letalo je zleto od Peškoveca na Pečenik — od tu pa v lepih zavojih v zraku, kjer sta obe letali postavili nov jugoslovanski rekord. Najprej je g. Schorn Günther postavil rekord na 2 uri 45 sek., nato pa je g. Zaloker Maks povzdignil nov rekord na 2 uri 37 sekund. Razume se, da je občinstvo oba letalca pozdravljalo in jima čestitalo. In tako menimo, da bodo, ko je začetek narejen, vse skupine letalcev še z večjim elanom in s še večjo vneto delali na to, da bodo postavili še nove rekorde! Ko so laški rekord včeraj poškoli, naj jim bo predvsem na mislih, da bodo dosegli in potolkli nemški rekord, ki je zelo velik, namreč 36 ur! Da kaj ne bi storila dobra in zavetna volja? Značilno je, da je zmago odneslo letalo »Mari«, ki so ga letalci sami v Štici izdelali. Tako vidijo, da ima pridnost in delo zelo lep uspeh in da ves trud in vsa skrb nista bila zastonj! Ta novi jugoslovanski rekord naših slovenskih letalcev — je namreč še ena postaja za brez-

Pripombe k planinskim nesrečam

Osem je letošnjih žrtv in morda bo še katera, preden bo zatonilo leto. Osem mladih življenj se je utrlilo v skalah naših gor. Preveč za naš Klementov Jugom, pionirjem našega plezalstva, se je razmahnil alpski šport v neslutena obzora. Padel je on, padli so nešteti in če se razgladimo po žalostni rajdi planinskih nesreč, osupnemo pred dejstvom, kako redke so nesreče na težjih plezalnih turah. Poletje za poletjem plezarijo družbe po najhujših stenah, podajajo se v največje nevarnosti, padajo pa skromni, neizkušeni planinci na poteh in docela nenevarnem terenu. Razumemo smrt v zimskem viharju, kloniti moramo pred uničujočo silo plazov. Plezalec mora premagati najtežje prehode v stenah, toda neznamenit kamenček sprožen z roba mu nosi pogubo. To so vzroki izven dosega človeških moči. Tu klonemo in zaradi teh objektivnih vzrokov se bodo dogajale nesreče, dokler bodo stale gore in živeli ljudje. — Subjektivni moment v alpinizmu je vprašanje osebe, ki se podaja v nevarnost. Plezalec se mora zavedati svojih moči, opremljen mora biti in svest naloge, ki si jo zadaja. Tovarišu mora biti enač po znanju, značaju in po stremilju. Samotarstvo v alpinizmu se je že davno preživelu, sam človek na današnjih turah ne opravi nič, povsod pa mu je najmanjša napaka lahko usodna in bedno konča kje po dolgih urah in dneh trpljenja. — Poprečen turist, ki sledi zaznamovanim potem, se v nevarnost pač ne podaja; toda? Smrti Wilfana, Vavpetiča, Janše in Mikšiča! Čemu? Tu moramo razčleniti žalostna poglavja planinskih nesreč. Zaman iščemo tu objektivnih vzrokov njihove smrti. Razumemo popolnoma, da ne more biti vsak turist izvežban plezalec in sploh posestovati lastnosti, ki so nujne v gorskem sportu. Emil Wilfan se je srečal s smrtno sam v snežni mečavi na Veliki planini. Šel je s Stahovice pod noč v svojo najeto kočo na Planini. Zašel je s pota, taval okrog in onemogel zmrazil 5 minut od kože tih pota. Stiril je napako, da ni ostal v takem vremenu doli, ali se vrnil, ko je spoznal, da tvega življenje. Če je spoznal! To je vprašanje. Obstal naj bi na mestu in hranil svoje moči do jutra, ko bi si iz obrisov terena določil stališče in smer h koči. Vavpetič je po napornih dneh študija šel na oddih na planino. Lepo vreme je imel. Z vrha Kalške gore je sestopal po Kalcah proti Bistrici. Ni zašel, sledil je stezi, ki so jo brez škode prešli že nešteti. Kako uro nad Bistrico je krenil, naveličan ovinkarjenja po polihah v gladek od vode in kamenja izlizani žleb, spuščal se je po njem skoro do gozda. Strmina je rastla, oprijemi vedno redkejši. Hipoma se je zavedel nevarnosti, roke so mu zdravale po gladki skali in onemogel je omahnil v globino. Čemu? A Janša in Mikšič! Skoro isti primer. Obe te nesreči sta se primerili na objektivno nenevarnem terenu. Vavpetič se je ponesrečil podnevi, Janša in Mikšič v temi. Ko bi obstala v primernem zavetju in pričakala jutra, bi izlaska našla pot v dolino. Nagonsko pa sta se spuščala iz višin, kjer je divjal vihar in sta našla smrt. Kraj nesreče je strm in skalnat, prehajajo pa ga gonjaci in lovi že od davna.

Nekoliko drugače glejmo nesrečo Bojana Lovše na Kalški gori. S tovarišem sta se lotila težavne smeri po severovzhodnem razu. Brez nezdode sta končala turo in se vracala po najbližji smeri h koči na Koksčnem sedlu. V napačnem samoljubju, ki ga je gotovo povzročilo opazovanje turistov izpred koče, se je spustil Lovša po strmem snežišču, ki je viselo nad globino, padel je in se raztreščil na skalah. Za njegovo smrt ni niti najmanj-

Polkovnik Golubović

poveljnik 39. pp. v Celju, je včeraj zapustil s svojo družino Celje in odšel na svoje službeno mesto v inšpektorat pehote v ministrstvo vojske v Belgrad. Oficirji celjske garnizije so svojemu bivšemu poveljniku priredili v ponedeljek zvečer prisrčno odhodnico, katere so se udeležili polnoštevilno vsi oficirji garnizije in njihove družine s sedanjim poveljnikom 39. pp. polkovnikom g. Nečakom na čelu ter številni odlični predstavniki celjskega javnega življenja. Polkovnik g. Golubović si je v teku svojega petletnega službovanja v Celju pridobil v vseh krogih celjskega občinstva mnogo prijateljev in znancev. Odličnemu oficirju in dobremu družabniku želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov, njemu in njegovi družini pa tudi mnogo sreče in zadovoljstva.

motorna letala tam doli v Bosni blizu Sarajeva — naj naše slovenske letalce še bolj podžge k še večji vneti in vztrajnosti.

Naš narod slovenski pa naj podpira mlade letalce, ki šele pot utirajo temu lepemu sportu. Predvsem se ozirajo te mlade veje »Aero-kluba« na mecene, ki bi jih ne le moralno, ampak tudi gmočno podpirali pri tem delu in tudi banovina in država naj bi dali svoj primeren prispevek kot pravičen donos in podkrepitev mlademu letalskemu gibanju in menimo, da bi morali ravno Slovenci, ki smo v tej panogi letalstva dosegli ne le prvo, ampak naravnost zavidljivo stališče, od države dobiti temu primerno podporo od fonda iz državnega proračuna. Mladi fanje pa naj ne mislijo samo na odlično letanje s temi brezmotornimi letali, ampak tudi na izboljšanje izdelave in tehnike domačih slovenskih letal. In tako, upamo, bo z vrst teh letalcev prišlo lepo število zanesljivih pilotov motornih letal, ki bodo z dobro in večjo roko vodili ževljenje njim izročenih potnikov!

Olajšave na železnica in dnevničarji

Težko pričakovano potrebo, da se tudi dnevničarjem vzporedno z vsemi ostalimi državnimi in sedaj tudi banovinskimi nameščenci nudijo enake ugodnosti glede voznih olajšav, je bilo ob prvih vestih, ko sta se pripravljala uredba in pravilnik o olajšavah na železnica, toplo pozdraviti, saj je bilo s tem tudi dnevničarjem, honorarnim in prevezenim nameščencem za njihovo delo, vestnost in meštom celo enako odgovornost v službi države priznana vsaj delce tega, kar so že zdavnaj poprej uživali ostali državni nameščenci. Žal, da so vse te nade dobile z objavo razpisa generalne direktije državnih železnic proti pričakovanju docela drugačno obeležje, ki je, pri vsej dobri volji nuditi tudi dnevničarjem enake ugodnosti, zgrešilo svoj cilj in namen tega priznanja.

V celoti se pridružujemo stališču, ki ga je zavzela železniška uprava, da je treba interese železniške uprave zaščititi pred morebitnimi zlorabami, ko je odredila tako kompliciran način izdajanja nakaznic za znižano vožnjo dnevničarjem; vendar pa ima ta način kljub vsem preventivnim meram poleg vseh neštetih in manj pomembnih nevedstosti svoje izredno slabe strani.

Stremilju, da se prepreči zlorabe z načinom izdajanja nakaznic za popust na železnica, železniška uprava ne bi dosegla svojega namena, temveč utegne doseči poleg odvečne administracije za vsak konkretni primer, ko bo vsakemu poedincu na posebno prošnjo izdajala nakaznice — baš nasprotno. Kdo more jamčiti in ali je sploh možno (ko nedeljah in praznikih, ko se uradništvo lahko posluži železnice) izvajati v praksi ob povečanem potniškem prometu tako dosledno kontrolo, da bi z nakaznicami ne bile možne zlorabe? Prepričani smo, da bi se s tovrstno prakso nakaznic vršile lahko številne zlorabe s strani nepoklicanih tujih oseb, a vse le na škodo železniške službe in zaenkrat priznanih olajšav dnevničarjem, kontraktualnim in honorarnim državnim nameščencem, zlasti ker slednji ne posedujejo nobenih verodostojnih državnih legitimacij.

Zaradi tega mislimo, da ne bi bilo napačno, ampak v cilju poenostavitve administracije in službe železniških organov v potniškem prometu celo dobrodošlo, v njih kontroli pa bi bilo z vso gotovostjo delo olajšano, če bi se, kakor za vse ostale državne in banovinske nameščence, uvedle tudi za dnevničarje, honorarne kontraktualne nameščence posebne legitimacije, opremljene s sliko

in suhim žigom železniške direktije. Edino s tem načinom bi se lahko stoodstotno preprečile vse morebitne zlorabe, ki z nakaznicami ne bi bile izključene.

Čudimo se, zakaj in iz kakšnih razlogov je baš za kakršnekoli olajšave dnevničarjem vedno stavljen tako občutna in v živo segajoča razlika v primeri z ostalimi nameščenci, ko glede vseh ostalih dolžnosti in funkcij iz razmerja svoje službe v ničemer ne smemo zaostajati za onimi, katerim je ta ugodnost dana v poljubno izkoriščanje. Saj smo vendar tudi dnevničarji v službi države in tudi ni nobenega poudarka, da bi se ustvarjala tako občutna razlika med njimi in ostalimi uslužbenci.

Poleg vsega tega pa je pri dosedaj uvedenem načinu treba upoštevati tudi to, koliko odvečne in nepotrebnne administracije bi povzročil takšen način izdajanja nakaznic tako gg. šefom posrednih ustanov na eni strani, ki zaposlujejo od 5 do 20 in mestoma tudi še več tovrstnih uslužbencev, na drugi strani pa zopet železniški direktiji, ki bi za vsakega posrednika morala izdajati za vsako zaproseno relacijo nakaznice.

Pripomniti moramo še, da bi vsak prosilec moral najmanj 10 dni poprej vedeti za svoje potovanje, če bi hotel pravočasno prejeti nakaznico in da bi se v nujnih primerih (smrtni slučaj, bolezen in slično) niti ne mogel okoristiti z olajšavo, ker si ne bi mogel pravočasno izposlovati nakaznice od pristojne direktije.

Če bodo nakaznice opremljene z oznako določene proge, bo s tem lastniku iste odzdeva tudi vsaka možnost poljubne spremembe njegovega, prvotno načrtanega potovanja, če bi med potoma nastopile nepredvidene okoliščine.

Iz teh — mislimo — dovolj utemeljenih razlogov in ker tudi sicer ne obstajajo nikakršni posebeni zadržki, da bi se dnevničarjem, honorarnim in kontraktualnim uslužbencem ne sme izdati posebne legitimacije s sliko, pri čemer bi bila odstranjena vsa nepotrebnna in odvečna administracija (razen prva ob izdaji legitimacije), olajšano delo in kontrola železniških organov v potniškem prometu, poedincu pa dana z ozirom na čas in smer potovanja poljubna izbira, se prizadevi obratno do vseh merodajnih krogov in na naslov železniške uprave s prošnjo, da navedene razloge z vsem preudarkom pretehta in našemu stremilju primerno in ustrežajoče ugotovi. — Prizadeti.

Konjice

K novice o ustanovnem obnem zboru krajevne Kmetke zveze dne 2. avg., sporočamo, da bo mesto min. l. Vesenjaka, ki ima tega dne okrajni sestanek K. J. v Dluju, govoril tajnik Kmetke zveze g. Šketa.

Poizvedovanja

Dotični gospod, ki je poznan in kateri je v potek zvečer ob pol 9 ponoči odnesel površnik in denarij iz hotela Mikšič, se prosí, da ga nemudoma praeae nazaj, da se izogne nepotrebnim posledicam.

Gospodarstvo

Člen 11. finančnega zakona in dravska banovina

Kot poroča »Jugoslovanski kurir« je dravska finančna direkcija v sporazumu z banom dravske banovine stavila finančnemu ministarstvu predlog, da ukine čl. 11. finančnega zakona. Ta člen določa namreč sledeče:

»Vse dohodke od carin, monopola, taks in državne trošarine morajo pristojne oblasti odnosno organi, ki te dohodke zbirajo, redno polagati pri najbližjih podružnicah Narodne banke za račun finančnega ministarstva.«

Vzrok za ta predlog dravske finančne direkcije je ta, ker direkcija sama nima iz dohodkov neposrednih davkov in davka na poslovni promet dovolj sredstev za izplačilo plač in pokojnin. Vsled tega se vedno ponavljajo slučajji, da uradniki v zlasti vpokojenci ne dobijo pravočasno plač. Ravno tekoči mesec se je zopet plačilo pokojnin zavleklo neobičajno dolgo in je razumljivo, da se prizadevi čez ta mesec v državni finančni upravi opravičeno pritožujejo.

Kot že omenjeno, neposredni davki in davek na poslovni promet za izplačilo uradniških plač in pokojnin ne zadostujejo. Dravska finančna direkcija potrebuje mesečno v ta namen 31 milij. dinarjev, dočim razpolaga le z zneskom okrog 20 milij. Din. Sicer krije sedaj razliko z določeno finančnega ministarstva, vendar ta ne prispeje nikoli pravočasno, vsled česar nastopajo toliko grajana zamude pri izplačilih uradniških plač in pokojnin.

Ta nedostatek bi se mogel odpraviti na prav lahek način. Na račun carin, taks in trošarin se inkasirajo v Sloveniji prav znatni milijoni. Vse te dohodke pa morajo uradi, ki jih pobirajo, v smislu določbe čl. 11 finančnega zakona polagati pri podružnicah Narodne banke za račun ministarstva financ. Treba bi bilo dati finančni direkciji pravico, da razpolaga tudi s temi dohodki, v kolikor jih potrebuje za izplačilo plač in pokojnin, in s tem bi bilo redno plačevanje zagotovljeno. Ni razloga, da do tega ne bi prišlo, saj končno je itak morala centralna državna blagajna staviti potrebna sredstva na razpolago, treba je le v tem smislu spremeniti čl. 11 finančnega zakona.

Dravska finančna direkcija predlaga, da se, dokler se zakonodajnim putem ne spremeni finančni zakon, napravi z Narodno banko in Pošto hranilnico začasni dogovor, po katerem bi bile tudi finančne direkcije opravljene, delno se posluževati tistih sredstev, ki so vplačana po Narodni banki za račun finančnega ministarstva.

V interesu rednega poslovanja in ugleda naše finančne službe je, da se predlogu finančne direkcije čimprej ugodi. Seveda je to tudi v interesu vsega uradništva in vpokojencev, ki so navezani na redno prejemanje svojih plač in pokojnin. Pričakujemo, da se lo vprašanje, za rešitev katerega ni treba nobenih žrtv, pač pa le malo dobre volje, kmalu in zadovoljivo reši.

Žitni trg, ki bo kmalu prost zalogo, ki ga sedaj bremenijo, je na tem, da počasi naide svoje ravnotežje, to je, da se bo produkcija prilagodila konzumu.

Naše klirinške terjatve

Po poročilu Narodne banke je bilo dne 29. julija klirinško stanje z državami, s katerimi smo aktivni, naslednje: (v oklepaju stanje 22. julija).

Nemčija saldo 20.765.000 mark; (20.3 milij.) dne 25. t. m. je bil kot zadnji izplačan avizo štev. 10.131 od 29. julija 1935;

Turčija saldo 1.251.000 (1.11 milij.) francoskih frankov;

Italija saldo 40.040.000 (40.2 milij.) lir;

Bolgarska saldo 131.000 (172.000) Din.

Stanje našega klirina z Grčijo saldo grško-jugoslovanskih bonov v prometu je znašal dne 10. julija t. l. 43.444.888.80 (44.44 milij.) draham, saldo blokiranih terjatev pri grški banki pa je znašal 25. julija t. l. 42.546.662.50. (42.43 milij.)

Polovična vožnja za hmeljske obiralec

Kakor smo že poročali, je letos na prošnjo Hmeljarske zadruge in po prizadevanju obeh slovenskih ministrov zopet dovoljena polovična vožnja za obiralec hmelja. Ugodnost polovične vožnje velja za čas od 1. avgusta do 30. septembra 1936. za osebe in mešane vlake in sicer od vseh do vseh postaj v dravski banovini. Vsak obiralec kupi pri dopotovanju na odhodni postaji pri blagajni poleg cele karte še železniško legitimacijo K 13 za 2 Din, ki jo blagajna takoj zgosa. Pri izstopu karte ne odda, temveč jo shrani, ker mu služi za brezplačen povratek. Pri povratku mu torej ni treba kupiti nove karte, temveč velja stara, pač pa da pri železniški blagajni zopet žigosati legitimacijo K 13, ki jo je kupil pri dopotovanju ter pokaže karto, s katero je dopotoval in posebno objavo Hmeljarske zadruge, s katero le ta potrjuje, da je bil dotični obiralec res zaposlen pri obiranju hmelja. Take objave morajo obiralcem preskrbeti gospodarji, pri katerih so obirali hmelj. Te, za ugodnost polovične vožnje neobhodno potrebne objave dolo hmeljarji v poslovnici Hmeljarske zadruge v Celju, Cankarjeva cesta 4. (Uredništvo »Slov. hmeljarja«), ali pa v Zalcu št. 90 v prostori, kjer je bila prej pošta. Sicer pa bo Hmeljarska zadruga prav kakor lani tudi letos zopet dostavila večini hmeljarjev potrebne objave po svojih poverjenikih na dom. Sicer pa se za objave ne mudi, ker jih obiralec rabi šele pri povratku. Hmeljarji naj obiralec, ko jih naročijo, le opozore, da si kupijo na odhodni postaji železniško legitimacijo K 13 in jo dajo žigosati in da naj pri dopotovanju karte na oddajo, ker jo bodo rabili za brezplačen povratek.

Julij Meini d. d. v Zagrebu povišuje delniško glavnico. Julij Meini, d. d. v Zagrebu, je povišala svojo delniško glavnico od 4 na 10 milij. dinarjev z izdajo novih delnic po 2000 Din. Stare delnice emisije l. 1921, ki znašajo nominalno 100 Din, se bodo zamenjale in sicer 20 starih za eno novo.

jo obrekovalci prav. Če je skelet »slika« zadosti soliden, nimajo prav. Velik (to je pomemben, op. prev.) predmet ni še nikoli rešil slabe slikarije; nasprotno: on postavi slikarja pred preizkušnjo, pred zahtevo. Oče Degas je dejal, ko je obesil majhno Manetovo tihožitje — hrusko poleg ogromnega kartona, predstavljajočega Olimpijo: »To je zato, da se bo videlo, da dobro naslikana hruska prevrne ne vem kakšnega Boga.«

Dobro. Ampak kako resničneje je še nasprotno: »Dobro naslikan Bog prevrne ne vem kakšno hrusko.«

O sebi pa pravi Ney: »Ker gre tu za moje slikarstvo, ne morem misliti, da ne bi počastil svojih neposrednih učiteljev, ki so kubiisti. Drugod sem povedal, kaj mislim o kubizmu. Zaključil sem: Obogateno z izkustvom kubizma, slikarstvo nadaljuje.«

Bogatejši smo radi dragocenega pouka kubiistov. Ampak to bi bila zanje slaba usluga, če bi jih le kopirali. Imamo obogatitev in obogatitev, bogastvo in bogastvo. Notranje bogastvo: rezultat razumljenega pouka.

Zunanje bogastvo: rezultat čiste in navadne prisvojitve lastnine drugega.

O zadnji vrsti bogatinov je bilo rečeno: »Lajze je priti kameli skozi uho šivanke, nego bogatino v nebesa.«

Ah. Jaz ne vem, ali je prišlo mnogo bogatinov skozi uho šivanke. Gotovo pa je to, da je prišlo mnogo kamel v paradiz ... R. L.

Sodobna umetnost v Švici. Kunsthaus v Zürichu, ki je znan po svojih velikih razstavah zadnjih let (Picasso, Corot itd.), o katerih je deloma poročal tudi Slovenec, je priredil letos veliko pregledno razstavo del Gustava Courbeta. Slikar

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936

JUBILEJNI

5. MARIBORSKI TEDEN

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIŠ. KRALJ. ANDREJA

(60% popusta na železnice od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadrino in motorno letalstvo - Protipilnska obramba - Filatelistična razstava in borska znamka - Zgodovina - Umetnost - Socijalno skrbstvo - Tujski promet - Sena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kancerska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselilni park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

Kongres vinogradnikov. Za kongres vinogradnikov, ki bo 5. avgusta v Splitu, je prijavljenih mnogo delegatov iz Dalmacije in delegatov vinogradniških organizacij iz cele države. Jadranska plovdba je udeležencem dovolila 50% ni popust.

Dajanje socialnega zavarovanja v l. 1935. Osr. urad za zavarovanje delavcev je izplačal v l. 1935 v zavarovanju za slučaj bolezni kot podpore v denarju 77.3 milij., na podporah v naravi 131.4 milij. Din, kar je 78.65 odst. celokupnih dohodkov tega zavarovanja in pride 369.95 Din na vsakega zavarovanca. V zavarovanju za slučaj nezgod je bilo izplačano v denarju in v naravi Din 50.1 milij. ali 61.7 odst. vseh dohodkov. Konec l. 1935 je uživalo rente na račun nezgodnega zavarovanja 20.049 oseb.

Borza

Denar

30. julija 1936.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi v prvotnem kliringu popustil na 8.67—8.77, na zagrebški na 8.62—8.72 (8.67), ter na belgrajski na 8.50 do 8.69. Grški boni so notirali na zagrebški borzi 29.86—30.50 (30.20), na belgrajski pa 27.05—28.35. Angleški funt je v zasebnem kliringu na ljubljanski borzi notiral nespremenjeno 238 denar, 238.50 blago, na zagrebški je bil tudi nespremenjen 237.20 do 238.80 (238) in na belgrajski 237.20—238.80. Španska pezeta je notirala na zagrebški borzi 6 blago.

Nemški klirinški čeki so v Ljubljani popustili na 13.65—13.85, na zagrebški borzi so popustili na 13.55—13.75 (13.65), za konec avgusta pa so notirali 13.435—13.635 (13.535), za konec septembra pa 13.425—13.625 (13.525), na belgrajski borzi so klirinški čeki notirali 13.5436—13.7436.

Ljubljanske banke so za lito (valuto) plačevale danes 2.97—3, za ameriški dolar pa 46—46.30.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam, 100 hol. gold.	2962.43—2977.08
Berlin, 100 mark	1751.38—1765.21
Bruselj, 100 belg.	734.90—739.06
Curih, 100 frankov	1424.22—1431.29
London, 1 funt	218.27—220.32
Newyork, 100 dolarjev	4322.52—4358.83
Pariz, 100 frankov	287.87—289.31
Praga, 100 kron	180.38—181.44

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacije 2.015.816 Din.

Curih. Belgrad 7. Pariz 20.2125. London 15.3625. Newyork 306.125. Bruselj 51.65. Milan 24.15 Amsterdam 208. Berlin 123.15. Dunaj 57.30. Stockholm 79.25. Oslo 77.225. Kopenhagen 68.825. Praga 12.67. Varšava 57.60. Budimpešta 60.50. Atene 2.90. Carigrad 2.45. Bukarešta 2.50. Helsingfors 6.77. Buenos Aires 0.8425.

Vrednostni papirji

7% investicijsko posojilo 83—85, agrarji 48 do 49, vojna škoda promptna 363—365, begluške obveznice 65—66, 8% Blerovo posojilo 83—84, 7% Blerovo posojilo 73—74, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 83 den., vojna škoda promptna 362—362, begluške obveznice 66—67, 8% Blerovo posojilo 83 do 84, 7% Blerovo posojilo 73.25—73.75, 7% posojilo Drž. hip. banke 86—87, 7% stab. posojilo 83—83.25. — Delnice: Priv. agrarna banka 238—235 (233), Trboveljska 135 bl., Osj. sladk. tov. 135 bl.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 83 den., agrarji 48—48.50, vojna škoda promptna 363.50—365, 7% stab. posojilo 83 den., begluške obveznice 69—69.50 (69), 7% Blerovo posojilo 73.50—73.75 (73.65). — Delnice: Priv. agrarna banka 231—232.50.

Zitni trg

Novi Sad. Ječmenen bački, sremski, novi, 74 kg 87.50—90. — Otrubi bački, sremski, banaški, juta vreče 76—78. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet srednji.

Gasilstvo

v Mariboru in okolici

Začetki organiziranega gasilstva v naših krajih segajo v dobo Rimljanov, ki so vzdrževali v mestih ustrojene požarne brambe. Srednji vek je v obrambi pred ognjem prepuštil posameznika samemu sebi in šele razvoj meščanstva v visokem srednjem veku je združil varstvo mesta pred ognjem z gradbeno in policijsko mestno politiko. Vsi za vojaštvo sposobni moške so morali v slučaju požara sodelovati, mestni magistrat pa je skrbel za dovoljne vodnjake, za razpoložljive posode ter držal v službi požarnega nočnega čuvaja, za katerega izvem v Mariboru leta 1475, da je dobival za deset noči službe 75 pšenigov plače. Na temeljih požarstva, združenega z mestno gradbeno politiko, ter sodelovanja vse meščanske soseske pri gašenju požarov, so živela naša mesta in z njimi tudi Maribor tja do konca XVII. stoletja.

Mesto, katero je s svojimi požarnimi naredbami postalo izhodišče tudi za Maribor, je bilo mesto Dunaj, ki je izdal leta 1557 gasilski red. Pod vplivom dunajskega požarnega reda so v XVII. stoletju začela polagoma vsa notranjeavstrijska mesta vzdrževati v meščanskih hišah kadi vode, uporabljati dimnikarje, zahtevati ometanje dimnikov in ognjišč, nadomeščati lesene dimnike z zidanimi ali glinastimi, nastopiti proti razveteljavi s trskami in leščerbami itd. Da pa je zlasti zadnje ostalo pri nas v mestih, kakor na deželi, le na papirju, dokazujejo dva poznejša primera: leta 1789 je izdal notranjeavstrijski gubernijski odlok, da morajo gostilničarji oskrbeti v hlevih latene, da se v hlevih ponovno prepoveduje pušenje tobaka ter da se morajo opremiti z laternami vozniki, ki so tedaj uporabljali večinoma trske; in še v sedemdesetih letih XIX. stoletja vidimo v St. Ilju pri Velenju učitelja, kateri si sveti ponoči okoli šole s trsko.

Ako pa ni mogla javna oblast preprečiti požarov posledno z navajanjem prebivalstva na ravnanje z razsvetljavo, kurjavo itd., pa je storila tozadevno v XVIII. stoletju veliko posredno in z organizacijo gašenja požarov. Posredno je javna oblast delovala proti požarom s kontrolo gradbenih del, kjer je zlasti kontrolirala zidavo kuhinj in dimnikov, posebno v mestih pa z borbo proti lesenim in s slamo kritim hišam. Maribor je v tem pogledu šel z državno požarno politiko tako daleč, da je v začetku XIX. stoletja ustanovil lastno mestno oprekarstvo pri Kamnici, po kateri so bile do srede XIX. stoletja večinoma zamenjane mariborske lesene hiše z zidanimi. Upravno pa je terezijanska doba poleg tega uredila požarstvo z gasilskimi redi ter z njimi na osnovi običajev razdelila gasilske funkcije. V mestih je bila urejena služba nočnih čuvajev v cerkvenih stolpih. Nabavilo se je gasilsko orodje ter razdelilo med hišne posestnike ter večje podjetnike. K preventivnemu požarstvu so bili prijetni zlasti dimnikarji, ki postanejo nekaki požarni nadzorniki. Vodstvo gašenja pa je po tridiciji pravno prešlo v roke županov ter političnega oblastva. Občine so bile primorane skrbeti za gasilsko opremo, zlasti za brigalne. Pri gašenju pa je terezijanska doba namesto prejnjee celotne soseske pritegnila v prvi vrsti obrtnike. Dimnikarji in krovi so morali priti na kraj požara z lestvami, tesarji in zidarji s sekirami in žagami, sodarji, kovači, livarji in ključavničarji so prevzeli delo pri brigalnah, mlinarji so skrbeli za napeljavno vodo, strojarji, ribiči, jermenarji, kositarji in knjigovezi so črpali vodo, vrvarji, auknarji, krznarji in steklarji so nosili na pogorišče lestve, kotljarji, tkalci, sedlarji, milarji in barvarji pa sekire. Trgovci so čuvali rešene predmete, peki, mizarji, puškarji, čevljarji, krojači, mesarji, natakarji in muzikanti pa so se morali v slučaju požara zbrati pred rotovrtem ter biti na razpolago gasilskemu vodstvu. Isto tako so bili dolžni vsi lastniki konj dati gasilskemu vodstvu na razpolago vprežno živino ter vprego. In poleg tega uvede terezijanska doba leta 1756 najprej za Češko, nato pa tudi za naše kraje dolžnost, da se morajo v ravnanju z gasilskim orodjem vaditi mestni uslužbenci in nameščenci vsaj enkrat na mesec. Kakor pa je zadnja naredba ostala kljub kontroli kresij zaenkrat večinoma na papirju, tako se je tudi le počasi uveljavila določba iz leta 1773, da dobijo oškodovanci pri požarih, nevihtah in povodnih javno podporo.

O tem piše znani zgodovinar profesor Baš v brošuri, katero je založila mariborska gasilska četa za svojo 65. letnico 1. in 2. avgusta t. l. Vsa preteklost gasilstva v naših krajih pa se bo prav posebeno zrcalila na gasilski razstavi v unijski dvorani za časa Mariborskega tedna.

Motnje v črevih

omotica vsled zapeke se odpravijo z uporabo naravnih

Franz-Josefove

grenke vode.

Reg. po mäs. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 14/85, 25. V. 25.

Kulturni obzornik

Moderni slikar o umetnosti naših dni

Nedavno je pariški slikar Lancelot Ney, ki sebe imenuje učenca kubizma, čeprav slika stvari, v katerih prevladuje vsebinski moment ali sujet, povedal nekaj misli, ki točno izražajo stanje umetnosti ta časa. Nekatere izmed njih v naslednjem.

»Živimo v znamenju partikularizma. Nimam braniti nobene teorije in nimam nikogar napadati. Omejujem se na ugotovitev, da trenutno, l. 1936, ko imamo zelo zaslužne voditelje šol, katerim velja moje spoštovanje in ki jih cenim, ne vidim za njimi nikogar, ki bi kaj pomenil. Gavarni je rekel, da so to številke, ki si nadevajo ničle, da bi več veljale.«

»Če ima kak umetnik kaj talenta, ne sledi svojemu učitelju. On ustanovi novo šolo. In tako dalje.«

»Vendar ne zabavljamo preveč čez ta individualizem; bil je upravičen in imel je svojo zgodovinsko vlogo v boju zoper konservativni akademizem, zoper »ognjegasece«.

Primerjajoč razvoj moderne umetnosti zgradbi, ki pride nenadoma do reke, umetnike pa delavcem, pravi, da so to delavci, ki samo zabijajo vedno nove kole, na katerih naj bi stal most. »Ali naj novi delavci, ki bodo prišli, zabijajo nove kole ali pa naj zvežejo pilote s cesto, ki so jo oni pred njimi napravili? Zase,« pravi Ney, »jaz zase sem za zadnje. Mislim, da je ta naloga pripadla moji generaciji.«

O predmetu ali suietu v umetnosti pa je dejal: »Pred sliko z motivom je lahko kritični »literatura«. Če ogradije »slika« ne prenese sujeta, ima

spada med početnike modernega realističnega slikanja in je znan zlasti po tem, da je l. 1855., ko je Salon v Parizu odklonil njegova dela, v neki baraki poleg salona razstavil ista in še druga dela sam, na vrata pa obesil firmo »Le réalisme«. Razstava v Zürichu je poleg tega, da je dala neki zelo dobro podobo mojstra, načela še drugo važno vprašanje, ki so ga nekateri senzacionalno skušali pretvoriti kar v škandal Courbet, namreč vprašanje pristnih in nepristnih del tega mojstra. Za razstavo ima največ zaslug direktor Kunsthaus, dr. W. Wartmann.

Za Courbetjem gostujejo v Zürichu švicarski umetniki in poučni razstavi »časovni problemi v švicarski plastiki in slikarstvu«. Čeprav izgleda ta razstava motivno nekam akademskemu, je vendar ni podcenjevati; le na ta način bomo prišli iz besedne zmede, ki se je razrasla v slovu o umetnosti zadnjega časa, do jasnih in enoumih pojmov, ki bodo obvezni za vsakogar. Obvezni pa bodo za vsakogar toliko bolj, kolikor avtoritativneje in tematično omejeneje bodo tudi prireditve, katere naj taki končni razjasnitvi služijo.

V baselski Kunsthalle so imeli pred kratkim obsežno razstavo Lovisa Corinth, enega izmed treh vodilnih nemških impresionistov (Liebermann, Corinth, Slevogt). Sedaj pa je tam sila interesantna razstava »Naivni slikarji« (Peintres naïfs), ki ima namen prikazati delo čisto naivnih, neizobraženih in anonimnih »umetnikov«. Glavni del kolekcije so prispevali francoski slikarji, iz česar bi sledilo, da je Francija plodna zemlja za prospanje take laične umetnosti. Motivno prevladujejo tihožitja in krajine, portreti, figure in kompozicije pa manjkajo. Barvno dominirajo rjavi toni. Zveze s časom in njegovimi problemi ni, razvojne možnosti tudi ne. Revija ni obsegala samo modernih, temveč tudi dela iz začetka 19. stoletja.

Pred kratkim so imeli v Zagrebu razstavo dveh

podobnih slikarjev, Mraza in Generalića, na Dunaju pa znane Roswithe Bitterlichove. Nobenega izmed teh ni mogoče pritelevati k »naivnim slikarjem« v čistem pomenu besede, kajti to so samo »naivni« refleksi visoke, akademske umetnosti. Za določitev pojma naivna umetnost ter njenih odnošajev do ljudske so pa razstave kot je baselska kaj pripravne.

Slovanstvo, krščanstvo, boljševizem. S posebno pazljivostjo zasledujemo polski katoliški propagandno delo boljševikov. Ravno v poljskih časopisih najdemo največ informacij o delu brezbožne internacionale. Ravno Poljski vedno znova opozarjajo, da se je treba proti boljševizmu boriti v skupni mednarodni bojni črti. E. Rewerowski posebej poudarja v »Przeglad katolicki«, da morajo različni inštituti, ki se borijo proti vzhodni nevarnosti, iti bolj roko v roki. S samo defenzivo in z znanstvenim raziskavanjem komunizma delo še ni opravljeno. Treba je za boj mobilizirati najširše plasti. Vsi notorni in zunanji spori in deljena mišljenja pa mora katoliški tisk vseh dežel skorišči svojo dolžnost, ki jo je zaradi nacionalnih naspobih na zapadu često zanemarlj; vsaka pot, ki vodi do zbližanja katolikov vseh dežel, je pripravna, koiti »nevarnost je blizu in večja, kakor bi se kdo misli. Vsak optimizem je nad vse škodljiv; kajti nevarnost ne grozi samo od zunaj, temveč tudi od znotraj. Prav ta zadnja nevarnost je že dovolj velika. Kdo ve, tako sprašuje Rewerowski, da je na Češko slovaškem, po lastni statistiki le dežele, že četrtina prebivalstva komunistična; v Karpatski Rusiji znaša odstotek komunistov že 40; nekega kongresa, ki se je vršil na tem delu češkoslovaške države, se je udeležilo 2000 delegatov komunističnih organizacij. — Skrbimo za to, da se ljud pri nas odzovejo na te svarilne glasove!

To je Španija!

Medtem ko držim v rokah časopise, ki so polni dogodkov iz Španije (pripravljuje pisatelj H. Caspar Zobeltiz) — pa se spet in spet spominjam dveh doživetij iz lanskega leta.

Nekega pomladanskega večera 1. 1935 sem se potikal po Calle Duque, po oni glavni trgovski cesti v Cadizu, kjer tedaj, ko se sonce nagne in se zablestijo luči kinov in kavarn, promenirajo mladi gospodki s cigaretami v uslih in v ognjevitih razgovorih. Ozračje je še vse soparno in vroče motovilo med hišami, polno je bilo brnenja in brbljanja. Mahoma sem začutil, da me je nekdo pocukal za rokav. Bila je stara ženica, ki je čepela na pragu cerkve. To krenilo sem razumel tako, da naj stopim v cerkev in mani, ko da bi bilo beračenje.

Cerkev je imela visoko, goško ladjo, baročni oltar je bil napolnjen z množico gorečih sveč in iz plamenov gorečih sveč so se dvigale cerkvene stolpnice do prižnice. Plapolajoče, lesketajoče se žarenje je sevalo z njih in je s podvojeno močjo vplivalo na oko in dušo, ker je bila sicer cerkev vsa v temi. Iskajoči pogled je kar moral kreniti po svetlobnem traku proti prižnici, kjer je stal neki menih in je pridigal.

Cerkev je bila do zadnjega količka napolnjena; bili so skoraj sami moški. Sedeli so v klopih, čepeli na tleh, se naslanjali na stebre in stene in nagrobne spomenike, in krstne kamne. Bili so tu gospodje, oblečeni ko tisti gizdalini zunaj na cesti, bili so tudi težaki v modrih bluzah in še berači v raztrganih hlačah. Vsi sloji so se tiščali drug drugega in niti opazili niso stanovskih razlik, saj so vsi vneto poslušali meniha. Obrazi vseh so bili ko začarani in ožarjeni, njih poletje so se gubančile in spet gladile, dvigali so prsi za mučno, globoko sopenje, njih veke so se prirevalno sklapele in zapirale žgoče, temne oči. A niso se niti zgenili.

Duhovnik, ki so ga luči sveč le z ene strani žarko razsvetljevale, tako da je padala njegova senca ko podoba strahu po sivini stebra, je bil visok in mršav. Ko je dvignil roke, so se razpotegnile ko beli meči iz širokih rokavov kute. Prsti razkrcenih rok so sličili okostnjaku; njegov obraz je bil en sam nos, ki je sličil orlovskemu kljumu. Mlad je bil še ta gorečnik, mlad, kakršni so bili vsi ti moški poslušalci.

Saj nisem bil zmožen spanščine, vendar me je človek koj zadel v svoj čar. Brez dvoma: tu je imela besedo politika, tu je bila borba za obstoj Cerkve, za vero, za moč. Moč se je visoko vzravnila, njegova senca je planila kvišku do

stropa, izkričal je svoje obtožbe, da je odmevalo s stranskih ladij. Nato se je zgrudil sam vase, glava mu je rezko udarila na les prižnice, roke so se krčevito zagreble v rdeče sukno, glas mu je šepetaje podhrteval, prosil, molil. A iznenada je šinil spet kvišku, spremenil se je v ognjeni zubeli, ki je poželjivo sikal okoli in spet je grmelo po cerkvi ko grom in žveplo... Še enkrat je mogočno kriknil, razprostri na široko roke in je izmolil besede blagoslova nad vsemi, ki so tam spodaj klečali, sedeli, stali, čepeli, sloneli. Milo, molostno, ljubezno jih je odpustil. Počasi so se okrenili in se razhajali. Pri izhodu je vsak pomohil prst v blagoslovljeno vodo in se pokrižal, vsi so se pobožno prekrizali, vsi ti mošče Španije, ki so se za njih duše sukali meči...

Čez nekaj dni sem bil spet v neki cerkvi: v neizmerni katedrali sevillski, ki je bila priča že toliko slavnim dnem svoje dežele. Spet je prišel k meni neki mož, vodnik, ki je govoril nemško; bil je sestradan dijak, ki se je oprezno oziral okoli, ali ga ne bo videl kak pravi vodnik in ga spodil. A navzlec tem boječim pogledom, je vseboval ta dijak ves ponos Španije, ki je kar žarel iz njega, ko sva stala pred slikami Murilla, pred križem Martineza Montanosa, pred spomenikom Kolumba.

Potem je šel z menoj na najvišji vrh mesta. Pokazal mi je sleherni poslopje v mestu, ki je ležalo pred nama, koprneče je iztezal roke, ko da bi najrajši objel vso Španijo. »Španija, Španija.« Dloha španskih besed je sledila nato, en sam vzklak, eno samo ječanje. »Oprostite,« je dejal, »malokdaj pridem tu gor, a če, potem vidim to svojo deželo, moram kričati. Tako veliki smo bili — in smo zdaj tako majhni! Imeli smo vso slavo sveta — a zdaj smo niča. Ščuvajo nas drug zoper drugega. Vsakdo hoče vladati in nihče ne zna vladati. Na skupine in stranke smo razcefrani, ki vse mislijo le nase, a nobena na Španijo. Tako ne bo šlo več. Moralo bo priti do bojev med desnicco s cerkvijo in med komunisti.

»Kdo bo zmogel?« sem vprašal.

»Tisti, ki imajo pravega voditelja, voditelja, ki ljubi Španijo.«

»Ali ga imate?«

»Ne, gospod, nobenega ne poznam. Saj to je tisto grozno. Nobenega moža nimamo v Španiji in zato se bomo pogubili, saj le zato je tem tujcem, komunistom, tako lahko igrati se z nami.«

Vstal je, se zagledal v deželo, ki jo je tako ljubil, in se je razjokal.

Rdeči teror v Barceloni. Komunistična milica preiskuje ljudi na cestah, ali ima kdo orožje

„Pax Romana“

Svetovna zveza katoliških akademikov »Pax Romana« ima letos XV. kongres v Avstriji od 28. julija do 6. avgusta.

»Pax Romana« so l. 1921 ustanovili v Freiburgu v šviciji zato, da so vsi katoliški akademiki sveta v čim tesnejši zvezi, da tako na skupni poti dosežejo skupni smoter. Doslej se je »Pax Romana« tako dobro razvijala, da ima 40 podvez po vseh evropskih državah, a tudi v Aziji, Ameriki in Afriki, zaeno pa so v njej združene druge dijaške zveze. Poglavitno delovanje »Pax Romana« je pa to, da poedini katoliški dijaški spoznavajo drug drugega in da plodonosno vplivajo drug na drugega za dosego katoliških zamisli. Zaeno delujejo druge strokovne zveze in tajništva »Pax Romana« s tem smotrom, da se razvija socialno dijaško delovanje in verska etična izobrazba v smislu katoliške Cerkve.

Skoraj po vsem svetu je katoliško dijaško življenje označeno s tem, da se na novih potih bori za stare smote. Doba mladinskega gibanja, ki ni živelo samo v Avstriji se je zdaj že skoraj povsod končalo in nova mladina se v čudoviti treznosti razburja v nočnih debatah. Akademski mladina je dobro spoznala, da publicke prežvete dobe ne ustrezajo pravim dobrinam. Zaveda se pa tudi, da iz brezdelja ali iz istih metod ne bo sadov. Trudi se, kar moremo povsod opaziti, da se postavi na podlago kakršnih-

koli realnih dogodkov in hoče od tam vdreti v stare postojanke javnih ali skritih nasprotnikov. Pri tem seveda ni treba, da bi bilo povsod tako, kakršno je bilo v Mehiki, kjer so se katoliški dijaški zabarikadirali na univerzi in so se začeli z orožjem vojskovati zoper marksiste. Saj sovražnik nima povsod orožja v roki. Drugod, ko n. pr. v Belgiji, je katoliška mladina vzela v roke bandero novega gibanja, da je pasivno katoličanstvo spremenilo v dejansko. Na Francoskem pa se zbira katoliško dijaštvo s tem, da navdušuje po notranje že mlačne vernike.

Zmeraj pa je pretila in še preti nevarnost, da mnogi mislijo, da so že na vrhuncu in nimajo nobene poti več pred seboj, medtem ko je glavni vrh le zakrit s predgorjem. Zelo važno je, da se vprašamo, kam se bodo naši akademiki poslej obrnili. Velika odgovornost leži na njih. Naša katoliška bodočnost bo odvisna od tega, če se bo posrečilo, iz majhnega števila katoliških akademikov, ki se zdaj udeležujejo, zbrati ono veliko število, ki bo zares po katoliško živelo in širilo vero z dejanjem, ne pa z besedo. Upamo, da bo letošnje zasedanje »Pax Romana« koristilo našemu katolištvu.

Franc Liszt: petdesetletnica velikega glasbenika

Franc Liszt v krogu svojih prijateljev

Danes, 31. junija je minilo 50 let, odkar je umrl Franc Liszt; 22. oktobra bo 125 let, odkar je bil rojen ta veliki virtuoz na klavir. — Franc Liszt je bil rojen 22. oktobra 1811 na posestvu Raidingu pri Oedenburgu, ki je bilo last kneza Esterhazyja. — Že v rani mladosti se je izražala glasbena darovitost Liszta in njegov muzikalični oče je to kmalu spoznal. Ko je bilo Lisztu 9 let, je v letih 1821—23 nastopal na Dunaju, kjer je na koncertih igral klavir. Kot 12-letni deček je leta 1823 prišel v Pariz, kjer je ostal 12 let. — Leta 1839—1847 je Liszt prepotoval vso Evropo in povsod, kamorkoli je prišel, so ga proslavljali ko kakega kralja. Leta 1842 je bil imenovan za dvornega kapelnika v Weimaru, leta 1848 se je stalno naselil ond. Nehal je nastopati kot klavirski umetnik in se je odselej posvetil izključno kompoziciji. Leta 1861 se je preselil v Rim, kjer je leta 1865 postal duhovnik (abbé) in je svojo umetnost posvečal samo cerkveni glasbi. Toda 1871 se je spet približal Weimaru in je potem ves slavljen in čiščen ko malokakšen glasbenik živel zdaj v Weimaru zdaj v Rimu in Budimpešti. A ko je bil že jako v letih, je še poteval po vsej Evropi, dokler ni v Bayreuthu, o priliki Wagnerjevih slavnostnih oper, umrl dne 31. julija 1886.

Franca Liszta so imeli povsod radi, ker je bil tako prikupnega vedenja. Vse je norelo za njim in ga častilo, a navzlic temu ni bil nikoli bogat. Zaslužil je neizmerne vsote, a prihodnji dan je bil že suh. Ohranil se je opis njegovega sprejema v Kölnu:

»Ves ovenčan in v zastavah je pripeljal par-

nik 340 godbenikov v Nonnenwerth, da bi odtod odšli kot častno spremstvo v Köln. Krog pol dne so se približali otku in so že oddalec pozdravljali tistega, ki je bil na obrežju s pejem, topovskimi streli in veselimi vzkliki. S trombami na čelu so odšli v samostansko kapelo, kjer ga je pozdravil moški zbor. Navdušenje je priklopelo do viška, ko je Liszt nagovoril filharmonikarje. Zvečer so se godbeniki z Lisztom v svoji sredi odpravili in vsi so med topovskimi streli stopili na parnik, ki je bil okrašen s pisanimi lučkami. Ko se je znočilo in so se bližali cilju, so švigale rakete in umetniški ognji so čarobno obkrožali ladjo. Na obrežju je zadonela godba in vzklikanje. Ves Köln je bil tu. 15.000 ljudi se je pridružilo godbenikom in sprevedu in so spremljali Liszta do njegovega hotela.« — Tako so Liszta proslavljali.

Ko je bival Liszt v Berlinu (1841—42), je bil na višku svoje slave kot klavirski umetnik. Dne 2. marca 1842 je imel v operi poslovljni koncert. Drugi dan je odhajal in univerza ga je spremljala. Pred hotelom je čakala kočija s šestimi belci. Ko se je Liszt prikazal, mu je vzklikalo več tisoč ljudi. Za njegovo kočijo se je peljalo 30 četveroprepnih voz in 50 jezdecev v slavnostnih nošah.

Zanimivo je, kako je Liszt hladnokrvno sprejemal poročila o smrti svojcev, prijateljev in znancev. Ta poteza je bila zanj značilna in dejal je: »Umreti je bolj preprosto, ko živeti. Smrt, dasi je prej mnogo bolečin in bolezn, nas oprosti neprostovoljnega jarma posledic izvirnega greha.«

Če hočete vedeti...

V spodnji zbornici v Njujorku so sprejeli načrt, da se bo jeseni začela redna zračna zveza za osebni promet, za pošto in tovore med otočjem Bermuda in Njujorkom.

Slon je povprečno 100 do 150 let star, a nekateri sloni imajo častljivo starost 300 do 400 let.

Tirkiz je edini dragulj, ki vsebuje vodo. Vsi drugi žlahtni kamni so brez vode.

Krt ne more biti niti en dan brez hrane.

Jež brez škode prenese količino strupa, ki bi slona umorila.

Kuvertu je iznašel neki Anglež.

Največja knjižnica na svetu je »Bibliothèque Nationale« v Parizu, ki jo je ustanovil Ludovik XIV.

Muzej za avtomobile bo ustanovil Ford v Detroitu, kjer bo videti razvoj tehnike avtov in letal. Kupil je že letalo bratov Wilburea in Orvillea Wrighta. Ta dva inženjerja sta krog l. 1900. imela načrt, da izdelata iznajdbo inženjerja Lilienthala. Po večletnih preizkušnjah sta l. 1903. sestavila letalo, ki je bilo zmogljivo letati naravnost naprej. Kasneje jima je uspelo, da sta mogla letati tudi v krivuljah. Zdej je Ford zaprosil družino obeh duhovitih iznajditeljev, da mu prepuštuje to prvo letalo za njegov muzej.

SLOVENEČ pred 60 leti:

V soboto 29. julija 1876.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 26. julija. (Vabilo k občenemu zboru Cecilijskega društva). Cecilijsko društvo, kleremu predsednik je znani židovski skladatelj cerkveni, dr. Franc Witt, ima glavni namen, staro površno navado pri petju opustiti in pospeševati pravo cerkveno petje. Vsako drugo leto napravi društvo velikansko muzikalno svečanost, ki se bo letos prvkrat vršila na zemlji avstrijski, v prijaznem Gradcu 29. 30. in 31. avg. pod vodstvom stolnega kapelnika ratibonskega, dr. Fr. H. Habera. Komur je količnik mogoče, naj se vdeleži te svečanosti. Natančni program se bode vsakemu deležniku poslal; pri skupnih zabavah bo petje in godba po starih in novih vižah nagešano s šeljskimi muzikaličnimi dogodki. Dasi je v naši lepi kranski deželi glede petja še mnogo razvad, — opominimo le na grde vdarce, posvetne marše spodfokljive za hišo božjo, nespodobne napeve nekaterih skladateljev, — moramo vendar pohvalno omeniti da je naša stolnica v celem Avstriji ena najprvih cerkev, v kateri si že skoro skoz 10 let prizadevajo petje vrediti po pravem cerkvenem duhu.

Domače vesti.

(Iz seje deželnega odbora 22. julija). Vloga nekaterih krških meščanov, naj bi se Krško mesto iz sedanjosti z okolice združene občine ločilo in samostojna mestna občina postala, se ne vliši. — Za svojega zastopnika v čestnem odboru senožetnem si je deželni odbor izbral Jožefa Zelena, bivšega načelnika tega cestnega odbora. — Deželni odbor je prihrdil, da se ljudska šola v Sentjernej razširi na 3razredno šolo, ter da se tretjemu učitelju dá 400 gl. letne plače.

Zenske z orožjem v rokah. V Madridu naslopaajo komunistke z orožjem in poplavlajo ulice s strahotami

»Tako se moj mož najbolje zamisli v Afriko, ko piše afriške romane!«

SMESNICE

»Zakaj pa kadite zmeraj iz lončenih pip? Ali je to tako prijetno?«

»Seveda je. Če padejo na tla, jih vsaj ni treba pobrati.«

Iz vojašnice

Narednik zaloti vojaka-dijaka, da pri peči čita knjigo, mesto da bi po razporedu čistil spalnico, in zavpije nad njim:

»Kaj je to? Cigava je knjiga?«

»Prešernove Poezije!«

»Tako, tako. Poezije bom zaplenil. Ti in Prešern pa se jutri javita k raportu!«

Ameriški zastopniki na olimpijadi. Na levi svetlovni tekmovalci v suvanju kroglice, Jack Torrance. Sredi: Oba zavorca Johnson in Briton, ki ima svetovni rekord v skoku v višino 12,08 metra. — Desno: Sefton, skok s palico (4,40 m), spodaj: umetna skakalka Poynton

Sport

Austrijski profesionalni prvak v Ljubljani

Admira (Dunaj) : SK Ljubljana, v torek, 4. avgusta ob pol 21.

Na povratku iz dvodnevne gostovanja v Zagrebu, odigra v torek zvečer dunajska Admira prijateljsko tekmo z SK Ljubljano. Po skoro štirih letih bo to prva močnejša mednarodna tekma, ki pomenja preiskušnjo naših nogometnih sil. Odločni korak Ljubljane, da se napravi konec mrtvili v našem nogometu, pomenja vprav dogovor z odličnimi gosti, ki bodo številnim prijateljem nogometa gotovo nudili prvovrstni užitek, našim igralcem pa lepo igro. — Nedavni sestanek SK Ljubljane naj pomenja uvod v novo dobo klubove dela, ko je res že čas, da se nekdanji vroči pripadniki enega ali drugega kluba odrešejo predodgovin in složno pristopijo k delu, sicer jih ostali manj naklonjeni centri v državi pač še ne bodo

pričeli resno upoštevati. Življenju novega kluba so začrtane zdrave smernice, potrebni so mu le še novi agilni delavci, ker samo dosedanja prizadevanja odbora kljub vsej slogi in marljivosti pri delu ne morejo dati onega uspeha kakor enotna složna akcija, čim širšega foruma klubu in nogometu naklonjenih prijateljev in kar je važnejše — podpornikov. — Nočna tekma z Dunajčani ob svitu reflektorjev bo gotovo privabila na Primorje vse stare prijatelje obeh klubov, saj igrajo gostje prvovrsten nogomet, enakovreden reprezentančnim igram ostalih evropskih klubov. V nedeljo 9. avgusta igra pa Vienna enako z Ljubljano, tudi na Primorju.

Prava športna nedelja

bo 2. avgusta t. l., ko bo širom Slovenije vse polno večjih in manjših športnih prireditev, na katere so od prirediteljev v posameznih krajih vabljene tudi ljubljanski klubi, predvsem državni prvak v lahki atletiki ASK Primorje, dalje SK Ilirija in SK Planina, ki se bodo teh prireditev tudi udeležili s svojimi tekmovalci. — Športni dan slave v nedeljo v Zagorju ob Savi, na Jesenicah, v Kamniku, Novem mestu in v Zalogu, doma pa igra Slovan z Bratstvom iz Jesenice. Na prvi dan olimpijskega tekmovanja v Berlinu, bo slavila športna ideja svoje na zunaj sicer vidno manjše, a športno vzgojno tudi pomembne uspehe, ki naj pokažejo, da je šport res vedno bolj last vsega naroda, ne pa redkih izvoljenih. Da pridobiva športna misel toliko pripadnikov vprav na deželi je le vredno, da pozdravimo plemenita prizadevanja odločnih agilnih delavcev, ki bodo vprav s tem, da vabijo v goste mestne klube marsikaj koristnega pridobili tako v propagandnem oziru med prebivalstvom, pa tudi njihovi tekmovalci se bodo lahko kaj naučili.

V Ljubljani igra na Slovanovem igrišču SK Slovan in SK Bratstvo iz Jesenice drugo kolo kvalifikacijskih tekem za vstop v podvezno ligo. Gostje so prvak gorenjskega okrožja in so prvo tekmo proti Slovanu sicer izgubili s 5 : 2, vendar se bodo gotovo na tujih tleh resno potrudili. Slovan je premagal tudi Amaterja iz Trbovelj 10 : 5, zato ima na lastnem terenu gotovo boljše izgleda. Ob 16. prične islotam predtekma.

Športni dan v Zalogu bo enako to nedeljo v proslavo 5 letnice obstoja SK Zaloga. Popoldne ob 10 bo krožna košarska dirka proti Zgor. Kašlju, s startom in ciljem pred trgovino Zajc. Popoldne ob pol 14 bo na igrišču SK Zaloga nogometni turnir, kjer sodelujejo klubi Disk (Domžale), Moste in Mengeš. Moči vseh so precej izenačene. Borili se bodo za dva lepa pokala. Posamezne tekme bodo trajale 2 krat po 20 minut. Pri športni zabavi sodeluje godba iz Polja.

Na Jesenicah prireja alpski športni klub Gorenjec v dne 31. julija, 1. in 2. avgusta 1936. II. športno revijo pod pokroviteljstvom g. bana dr. M. Natlačenca. Sporod. je zelo pester in obsega:

v petek 31. julija ob 20 v športni dvorani Gorenjca propagandni table-tenis turnir za prvenstvo Jesenice in darilo prireditelja. Prijavnina 2 Din. Tekmuje se po izločilnem sistemu.

V soboto 1. avgusta ob pol 17 nogometna tekma Kovinar : Gorenjec, ob pol 20 finale v table-tenisu in promenadni koncert godbe KPD pred Kerkovim domom. Ob pol 21 nočna hazena tekma Ilirija (Ljubljana) : Gorenjec.

V nedeljo 2. avgusta ob 9 sv. maša za umrle tovariše na Jesenicah in ob 10 položitev venca na njihove grobove. Ob 11 nogometna tekma juniorjev Radovljice proti Gorenjcu. Ob 15 sprejem in pozdrav pokrovitelja in gostov. Ob 15.15 lahko-atletski miting (100 m, 300 m, 1500 m, disk, krogla, daljina). Sodelujejo kot gostje Ilirija, Planina in Primorje, vsi iz Ljubljane. Ob 17 nogometna tekma Hermes (Lj.) : Gorenjec I. Vstopnina propagandno nizka.

IV. mednarodni table-tenis turnir na Bledu

SK Ilirija je priredila v dne 28. in 29. julija IV. mednarodni ping-pong turnir za prvenstvo Bleda pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Uspeh turnirja je popolnoma zadovoljiv, da si je bilo letos zanimanje nekoliko manjše kot druga leta. Prijavilo se je letos 66 tekmovalcev in se je tekmovalo v devetih disciplinah. Pokal za prvenstvo Bleda je branil Stein, ki pa letos ni pokazal preveč dobre igre. Finalni borbi je prisostvoval tudi zastopnik Nj. kraljeviča Andreja, kapetan Nikola Pavasović, ki je zmagovalcu Weissbacherju tudi izročil prehodni pokal.

Rezultati so naslednji:

Single gospodov za prvenstvo Bleda: 1. Weissbacher (Ilirija), 2. Marinko (ZKD), 3. Žiža (Ilirija), 4. Nagy (Ilirija).

V finale so se plasirali z zmago nad sledečimi igralci: Weissbacher - Ebner (prvak Trsta) 3:1, Marinko - Drnovšek 3:0, Nagy - Stein (lanski prvak Bleda) 3:1, Žiža - Kohn (Osijek) 3:0.

V finalni borbi nas je presenetila zmaga Weissbacherja nad državnim prvakom Marinkom. Weissbacher je igral izredno sigurno, tako kot ni igral že dalj časa na nobenem turnirju. Bil je zelo siguren v ostrih udarcih, enako tudi v defenzivni igri. Presenetila pa nas je vse prijava bivšega Hermežana Marinka za zagrebški ZKD. Ali ne bi bilo veliko bolje za naš slovenski šport, da ostane pri kakem klubu v Ljubljani, tam kjer se je ping-ponga naučil, ne pa da bo on, Slovenec, našim slovenskim igralcem jemal prva mesta. To je pri nas že stara navada, s katero bo treba enkrat prekiniti. Pa tudi borba za 3. in 4. mesto je bila izredno ostra. Zmagal bi bil bolj zaslužen Nagy, ki je imel veliko lepšo igro kot Žiža, ki je ves čas igral popolnoma defenzivno. Nagy je imel izredno lepe backhande, take kakršnih ni imel noben finalist.

Single dam: 1. Kohn Jelena (Belgrad), 2. Malnar Katka (Bled), 3. Sever Pipa (Ilirija), 4. Löwy Lilly (Berlin).

Tu je bila borba popolnoma izenačena. Najlepšo igro je imela Malnarjeva, ki je igrala izrazito ofenzivno igro. Vendar pa je zaradi velike trme, ker še ni vajena turnirjev, poslala preveč žog v mrežo. Kohnova pa je nasprotno igrala bolj defenzivno. Za drugo tretje in četrto mesto je odločil žreb. Zmagala je Severjeva, od katere smo pričakovali boljše igro.

Mixed double: 1. Malnar - Nagy (Ljubljana), 2. Marič - Etlinger (Zagreb), 3. Kohn - Kohn (Belgrad).

Zmaga para Malnar - Nagy je bila popolnoma sigurna, tako da prave konkurence sploh ni bilo. Malnar in Nagy sta pokazala zelo lepo igro, posebno Malnar s svojimi dreif-udarci.

Double gospodov: 1. Weissbacher - Drnovšek, 2. Žiža - Nagy, 3. Marinko - Stein, 4. Kelemen - Ebner.

Pripomniti moramo, da za prvo in drugo mesto ni bilo boja, ker je prišel k igri le Nagy, dočim je Žiža zaradi nekega nesporazuma preje odšel, in tako pustil prvo mesto, ki bi ga gotovo priboril par Nagy - Žiža.

Juniorji: 1. Salom (Sarajevo), 2. Ebner (Trst), 3. Drnovšek (Ilirija), 4. Kohn (Osijek).

Salom je pokazal izredno lepo igro in nam še mnogo obeta, dočim je Ebner od lanskega leta nekoliko popustil.

Moštva: 1. Ilirija (Ljubljana), 2. ZKD (Zagreb), 3. Makabi (Osijek), 4. TTK (Zagreb).

Zmaga državnega prvaka Ilirije je bila prepričevalna in popolnoma zaslužena. Najnevarnejši je bil ZKD, posebno se, ker je tam igral Marinko. Rezultat med Ilirijo in ZKD je naslednji: Weissbacher - Marinko 2:1, Nagy - Stein 2:0, Drnovšek - Weissbacher - Marinko - Stein 2:1.

Kategorija B (gostje): 1. Ebner (prvak Trsta), 2. Grašelj, Ljubljana, 3. Sotšek, Ljubljana.

Prvo mesto si je priboril Ebner popolnoma zaslužen.

Deja: 1. De Maio (Belgrad), 2. Hübl (Berlin), 3. Nimer Steuwn (Kairo).

Vodstvo turnirja sta imela cand. iur. Nagy Ernest in cand. ing. Zeleznikar, in sta oba svojo nalogo izredno dobro izvršila.

Igralo se je na galeriji v »Kazinic«. Darila so se razdelila v sredo popoldne islotam.

Sin v jezi obstrelil očeta

Maribor, 30. julija.

Nocoj ob 3 ponoči je stražnik na Kralja Petra trgu opazil mladega fanta, ki je nesel pod pazduho puško in šel v mesto. Stražnik ga je hotel ustaviti, fant pa je začel nenadoma bežati čez most. Stražnik se je pognal za njim in ga ujel. Ugotovil je, da nosi mladi fantič puško sistema »Wernde«, ki je bila nabita, poleg tega pa je imel fant še pet nabojev v žepu. Stražnik je fanta odgnal na stražnico, kjer je ta priznal, da je zagrešil v Jesenicah pri Račah nenavaden zločin. Piše se Franc Taferner in je star 16 let. Včeraj sta se z očetom doma sprla, ker mu je oče dejal, da nič ne dela ter da si bo moral iti služiti kruha drugam. Fanta je to tako razjezilo, da se je podal na sosedno železniško stražnico, ker je vedel, da ima tamkajšnji čuvaj spravljeno staro vojaško puško. To puško je ukradel in poleg tega še nekaj nabojev ter se splazil ponoči tihoma proti domu. Skozi okno je nameril puško na očeta, ki je spal. Strel je zadel očeta v desni bok, krogla je prebila trebuh in izstopila na levi strani in prebila tudi levo roko. Kljub težkim ranam bo oče okrevljal. Stražniki so fanta pridržali v zaporu.

Zagorje

Spominska svečanost. V sredo popoldne je poteklo leto, ko so savski valovi ugrabili v Zagorju življenje mlademu, nad vse priljubljenemu kaplanu gospodu Filipu Stularju. Iskren in živ, kakor je bil pokojni gospod, je tudi spomin vseh faranov nanj. Ne le številni obiski Zagorjanov na njegovem grobu v Podbrezjah na Gorenjskem in njegov spomenik ob evharističnem kruhu na Hrasteljevi skali, temveč tudi številne molitve in pogosta obhajila zanj, nam potrjujejo njegovo priljubljenost. V torek zvečer so se zbrali ob njegovem spomeniku številni farani in razsvetlili ves prostor z baklami. A je bilo vedeti daleč na okrog kakor da bi gorel velik kres. Moški zbor je zapel dve, mečani pa eno pesem; sledila sta tudi dva govora, v katerih se je poveljevala njegova vdanost Bogu in ljubezen do faranov, zlasti do otrok, ki jih je lubil in se žrtvoval zanje kakor oče. V sredo zjutraj je bilo v zagorski cerkvi darovanih sedem maš in številni farani so pristopili k obhajilni mizi in darovali sv. obhajilo za njegov dušni blagor.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 31. julija: 12.00 Slovenska umetna pesem (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, sporod. obvestila 13.15 Operetni venčki (plošče) 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila 19.30 Nacionalna ura: Nove smrti jugoslovanske stenografije (dr. Vladimir Kosterčak in Zagreb) 19.50 Kvarlet Ljudski pade (plošče) 20.10 Ženska ura: Pogledi Milka, hrvatska socialna delavka (ga. Milka Govokarjeva) 20.30 Pevski koncert iz Trsta: Čas, koncertne pevke 21.15 Pevski jazz-kvartet Stritar 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila 22.30 Vokalni narodni (tamburaški orkester na ploščah) 23.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 31. julija, Belgrad 1: 30.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Radijski orkester - Belgrad 11: 30.00 Koralni lov na Jadranu (Aleksič) - Zagreb: 20.00 Vokalni koncert 21.00 Violina 21.30 Tamburice 22.15 Plošna glasba - Dunaj: 20.45 Gibiševa splošna Serum X 22.10 Zahvalni koncert - Budimpešta: 19.05 Salonski orkester 20.30 Glasna glasba 22.30 Lisztov koncert - Trst-Milano: 21.15 Komorna glasba 22.15 Orkestralni koncert - Rim-Bariz: 20.40 Fallova opereta Razumanka Praga: 19.30 Ljudski koncert 20.30 Narodna pesmi 21.00 Glasbene življenje je tako isko na sveta 22.15 Krogla nova sounka za klarinet - Bratislava: 21.00 Lopa de Vezova klasična komedija Nevarno razbojniško mesto 21.10 Weberjev duet za klarinet in klavir - Berlin: 20.10 Zahvalni koncert - Liza Nemčija: 20.10-0.15 Prenos iz Königswusterhausna -

SK Ilirija, lahka atletika sekcija. Za športni dan v Novem mestu dne 2. avgusta se določajo: Banko, Bratuž, Kolnik, Safonik, Svetek, Zupančič Neli. Odhod ob 5.35 z glavnega kolodvora. Za športni dan na Jesenicah dne 2. avgusta se določajo: Kvas, Pribošek, Jeglič, Oroz, Starina, A. Zorman. Odhod ob 12.03 z glavnega kolodvora.

ASK Primorje, (Lahkoatletika sekcija). Lahkoatletika sekcija nastopi v nedeljo, dne 2. avgusta, na športnih dnevih v Novem mestu, Jesenicah in Zagorju. Moštva so določena naslednje: 1. Novomesto, Srakar Ivan, Slapar France, Nabernik Anton, Serše Iado, Skaza Miloš, Stanina Edo, Putinja Hermenegild in

Kovačič Alfonz. Odhod iz Ljubljane ob 5.35 zjutraj. Vsi imenovani imajo biti na postaji najpozneje ob 5. uri. 2. Jesenice: Krpan Milan, Zorja Aleš, Kajfer Karel, Sušteršič Milan, Zgur, Poznanik, Ster, Srakar Drago se priključijo v Kranju. Požar pride iz Martuljaka, Cerar, Pribyl, Markelj in Ambrožič se javijo vodji moštva na Jesenicah. Odhod iz Ljubljane ob 12.03 Vsi imenovani za Jesenice imajo biti na postaji najpozneje ob 11.45. 3. Zagorje: Pere, Srakar France, Velbl, odstopajo iz Ljubljane ob 7.30. Urbančič in Marek Evgen odstopajo iz Celja ob 6.30. Moštvo se sestane na postaji v Zagorju. Vsi atleti imajo pravčasno dvigniti opremo na igrišču zunaj na sporočilu na naslov kluba, kakšen predmet opreme rabijo. Tajnik.

Žrebanje glavnega in poslednjega razreda tekočega 32 kola srečk se bo vršilo v času od 7. do vključno 31. avgusta t. l.

V tem žrebanju bo pet premij in to:

29. avgusta po 300.000— in 400.000— a

31. avgusta po 500.000—, 1.000.000— in 2.000.000— din.

Poleg teh premij bo izžrebanih veliko število dobitkov po 200.000—, 100.000—, 80.000—, 60.000—, 50.000—, 40.000—, 30.000—, 20.000—, 10.000—, in dr. manjših dobitkov.

Skupna vsota dobitkov v tem žrebanju znaša

Din 56,000.000—

ki se izplačajo brez vsakih odbitkov.

V najsrečnejšem slučaju je mogoče v zvezi s premijo in dobitkom pri tem žrebanju dobiti na eno srečko

Din 3,700.000—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Osebe, ki so udeležene pri igri 32 kola, morajo svoje srečke IV. razreda zamenjati za srečke V. razreda najdalje do 2. avgusta t. l.

Oni pa, ki nimajo srečk, pa bi želeli sodelovati pri igri V. glavnega razreda, morejo si iste nabaviti pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih podprodajalcih, ki so skoraj v vsakem večjem mestu, z doplačilom in sicer:

za eno celo srečko . . . Din 1000—
za eno polovico srečke Din 500—
za eno četrtinko srečke Din 250—

Natančna pojasnila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili se dobijo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Radio postaja v Beogradu sporoča med dnevnimi vestmi vsak dan rezultat izžrebanih dobitkov od 5000— dalje.

Z nakupom srečk državne razredne loterije vsak poedinec, poleg osebne koristi, ki jo mogoče ima, obenem pomaga narodnemu gospodarstvu, obrti, industriji in vojnim invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v omenjene namene.

ZAHVALA

Ni nam moči, da se vsakemu posameznemu zahvalimo za iskreno sočuvstvovanje ob priliki tragične smrti našega nepozabnega

EGONA

ter izrekamo s tem vsem za častno spremstvo in za mnoge vence ter cvetje najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo visoko častiti duhovščini stolne in frančiškanske župnije, športnim klubom »Rapid«, »Maribor«, »Maraton«, »Slavija« in »Železničar«, Mariborskim gozdovnikom, predstavnikom Marib. zimsko športnega podsaveza, Slov. planinskega društva ter Zveze nemških visokošolcev v Mariboru.

Iskrena hvala gg. magistratnemu ravnatelju dr. Rodošku, dr. Brandstetterju, župniku P. Landergottu ter Klotjniku za globoko občutene, v srce segajoče poslovilne besede, pevsem pevske sekcije pekovskih pomočnikov za ganljive žalostinke ter ljubeznivemu uradništvu in delavstvu trvdh Zlatorog in Scherbaum, kakor tudi vsem ostalim, ki so s svojo prisotnostjo izkazali našemu nepozabnemu rajnkemu zadnjo čast.

RODBINA LETNER

Tinček ne izgubi poguma.

Urednik: Viktor Cenčič.